

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

13^E JAARGANG

WOENSDAG 4 JULI 1928

No. 653

**STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ
„NEDERLAND” - Amsterdam
ROTTERDAMSCH LLOYD
Rotterdam**

MAIL-, PASSAGIERS- EN
VRACHTBOOTDIENST
HOLLAND—JAVA vice versa
via SUEZ KANAAL

JAVA—NEW YORK LIJN
Geregelde vrachtbootdienst tus-
schen Nederlandsch-Indië en de
Oostkust van Noord-Amerika in
samenwerking met andere Maat-
schappijen.

JAVA—BENGALEN LIJN
Geregelde dienst tusschen Neder-
landsch-Indië, Rangoon en Calcutta.

JAVA—PACIFIC LIJN
Geregelde vrachtbootdienst tus-
schen Nederlandsch-Indië, Singa-
pore en de Westkust van Noord-
Amerika.

Het Handelsblad

100 JAAR

het familieblad
der beschaafde
kringen. Elke
adverteerder
weet wat dat
zeggen will!

Algemeen Handelsblad
Afd. Advertentiën - Amsterdam

**ROTTERDAMSCH
BANKVEREENIGING**
ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG
KAPITAAL f 50.000.000
RESERVE f 20.000.000

DEPOSITO'S
CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING
ALLE BANKZAKEN



STORK 

Afdeeling Drijfwerk

**STORK'S NIEUW
ZELF-
SMEREND
KUSSEN-
BLOK**

—
**GOED
en
GOEDKOOP**

HENGELO

**Poorters-
Toeback**
30 ct. per half ons.

Nederlandsche Hypotheekbank
Opgericht te Veendam in 1890.

Directie: Mr. M. J. BOS
Mr. J. WILKENS.

Kapitaal f 4.000.000,—
Reserves ruim f 2.200.000,—
Hypotheek plm. f 54.000.000,—
Pandbrieven plm. f 51.000.000,—

**4 1/2 % Pandbrieven
à 99 1/2 %**

Bij omwisseling tegen uitgelote
pandbrieven is de koers 1/2 % lager.

R. MEES & ZONEN

A° 1720

Bankiers en Assurantie-Makelaars

ROTTERDAM



Safe-Deposit

Bezorging van alle
Verzekeringen

N.V. GEMEENSCHAPPELIJK BEZIT VAN AANDEELEN

PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN,

gevestigd te EINDHOVEN.

UITGIFTE van

f 1.758.000,— 6 pCt. Cumulatief
Preferente Winstdeelende Aandeelen,

in stukken van f 1000,— elk
en

f 4.427.000,— Gewone Aandeelen,
in stukken van f 1000,— elk,

beide soorten aandeelen ten volle deelende in de winst over het boekjaar 1928.

Ondergeteekende bericht, dat de **INSCHRIJVING** op bovengenoemde aandeelen is opengesteld op

DINSDAG 10 JULI 1928,

van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 uur,

voor de 6 pCt. Cum. Pref. Winstd. Aandeelen, uitsluitend voor de houders van de niet in het bezit der Vennootschap zijnde 6 pCt. Cum. Pref. Winstd. Aandeelen, zoowel in de N.V. PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN, als in de N.V. GEMEENSCHAPPELIJK BEZIT VAN AANDEELEN PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN,

tot den koers van 130 pCt.

voor de Gewone Aandeelen, uitsluitend voor houders van de niet in het bezit der Vennootschap zijnde Gewone Aandeelen, zoowel in de N.V. PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN, als in de N.V. GEMEENSCHAPPELIJK BEZIT VAN AANDEELEN PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN, met uitzondering van de zich in het bezit van de International General Electric Company bevindende 4168 Gewone Aandeelen N.V. PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN,

tot den koers van 250 pCt.

te AMSTERDAM ten kantore van de
ROTTERDAMSCH E BANKVEREENIGING en van
de Firma **DUNLOP EN PHILIPS**;

te ROTTERDAM ten kantore van de
ROTTERDAMSCH E BANKVEREENIGING;

te 's-GRAVENHAGE ten kantore van de
ROTTERDAMSCH E BANKVEREENIGING;

te ZALTBOMMEL ten kantore van de
Fa. FRED. PHILIPS;

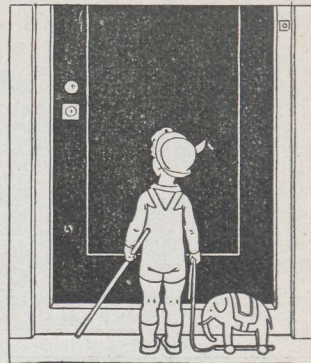
te EINDHOVEN ten kantore der
N.V. PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN,

op de voorwaarden van het Prospectus d.d. 2 Juli 1928.
Prospectussen en inschrijvingsbiljetten zijn bij de kantoren van inschrijving verkrijgbaar.

**DE DIRECTIE der
N.V. PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN**

EINDHOVEN, 2 Juli 1928.

OPEN HEM DE DEUR



NILMIJ

BIEDT DAARTOE DEN SLEUTEL:

VERZEKERING

VOOR

KINDERVERZORGING



**'S-GRAVENHAGE
AMSTERDAM - UTRECHT**

**Adverteeren
geeft succes**



**Waarom adverteeren in,
en 'n exempl. koopen van**

**KELLY'S
DIRECTORY?**

Omdat deze uitgave jaarlijks wordt gekocht en geraadpleegd door tienduizende groote firma's over de geheele wereld, en U, wanneer Uw naam daarin opvallend is gedrukt, voortdurend exportaanvragen zult ontvangen.

Op Uw beurt vindt U er de ad.essen in van alle handelslichamen, welke in Uw artikel belang stellen, zoodat de gelegenheid om het aantal Uwer relaties uit te breiden, voor het grijpen ligt.

Wanneer U *Exporteur, Importeur, Fabrikant* of *Groothandelaar* is, moogt U niet nalaten zich ten minste van de uitstekend bekend staande **Kelly's Directory** op de hoogte te stellen. Vraagt kosteloos prospectus of bezoek van een vertegenwoordiger aan

**NIJGH & VAN DITMAR'S
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
WIJNHAVEN 113 — ROTTERDAM
TELEFOONNUMMER 7843**

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

13^E JAARGANG

WOENSDAG 4 JULI 1928

No. 653

INHOUD.

	Blz.
HILVERSUM EN HAAR VERBINDING TE WATER I door <i>Mr. P. J. Reymer</i>	566
De Elfde Internationale Arbeidsconferentie door <i>Mej.</i> <i>Mr. G. J. Stemberg</i>	567
De Juni-zitting van het Financieel Comité van den Volkenbond door <i>Mr. Dr. J. van Walré de Bordes</i> ..	570
De Internationale Scheepvaartconferentie 1928 door <i>G. L. Heeris</i>	571
De handel tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië door <i>A. W. Volz</i>	574
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Duitsland onder het herstelregime door <i>Dr. F. H.</i> <i>Repelius</i>	575
De stabilisatie van het geldwezen in Griekenland door <i>Prof. Xénophon Zolotas</i>	577
MAANDCIJFERS:	
Postchèque en Girodienst.....	580
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam.....	580
Rijkspostspaarbank.....	580
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	580—588
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart*.Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma*.Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*
Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruigeplaatsweg.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

3 JULI 1928.

De geldmarkt stond gedurende de afgelopen berichtperiode natuurlijk in het teeken van de maands- resp. halfjaarswisseling. Tegen het einde der week werd geld heel schaarsch en primawissels vonden ten slotte slechts moeilijk plaatsing tegen $4\frac{1}{4}$ pCt. Heden was er al een kleine ontspanning te bespeuren. Call-gelden, aanvankelijk heel ruim, waren eveneens moeilijk te krijgen; de call-rente liep op tot 4 à $4\frac{1}{2}$ pCt.

Prolongatie 4— $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{4}$ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank

teekent de invloed van de maandswisseling zich af in een stijging van de posten binnenlandsche wissels en beleeningen. De stijging bedraagt voor den post binnenlandsche wissels bijna f 4 miljoen, voor de beleeningen meer dan f 40 miljoen.

Het saldo in rekening-courant van het Rijk, dat op de vorige weekbalans nog bijna f 9,5 miljoen bedroeg, heeft thans plaats gemaakt voor een renteloos voorschot van ruim f 12 miljoen.

De post papier op het buitenland daalde met nagevoeg f 1 miljoen, de post diverse rekeningen onder het actief met ruim f 7,5 miljoen. Een vermindering, voornamelijk van den post zilveren munt, veroorzaakte een afnemning van den metaalvoorraad van een kleine f 0,4 miljoen.

De rekening-courant-saldi van anderen stegen met ruim f 4 miljoen. De post diverse rekeningen onder het passief liep terug met ruim f 8,5 miljoen, blijkbaar als resultaat van de in de Algemeene Vergadering genomen besluiten betreffende de winstuitdeeling.

De bankbiljetten in omloop vermeerderden van ruim f 768 miljoen met ruim f 60,5 miljoen tot bijna f 829 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo nam van ruim f 294,7 miljoen met ruim f 11,6 miljoen af tot ruim f 283,1 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 52.

* * *

Op de wisselmarkt ging niet veel om en zaken bleven moeilijk. De koersen waren over het geheel genomen onder den invloed van het duurder geld flauw. Het £ liep tot 12.09% terug, terwijl de \$ op 2.4805 kwam. Fransche Franken liepen eerst door dekkingen van baisse-speculanten op tot 9.77, doch sloten op $9.74\frac{1}{4}$. Zwitserland na 47.88—47.83.

Op de termijnmarkt was veel aanbod van contante deviezen waar te nemen.

LONDEN, 2 JULI 1928.

Van den eersten dag van verleden week af heeft de markt voorbereidselen gemaakt voor het einde van het halve jaar door op ruime schaal van de Bank van Engeland te leenen. Op Zaterdag moet het totaal van de van de Bank geleende sommen een zeer belangrijk cijfer bereikt hebben. Voor accommodatie tot na den 30sten Juni werd tot op het laatst grif tot $5\frac{1}{2}$ pCt. betaald.

Deze ruime leeningen van de Bank maakten het „overnight” geld natuurlijk zeer overvloedig, dat dan ook tot koersen van ongeveer $3\frac{1}{2}$ pCt. beschikbaar was.

Disconto bleef zeer vast en werd nog iets duurder op $3\frac{3}{8}$ à $3\frac{15}{16}$ pCt. voor 3 maands prima bank-accepten, terwijl hier en daar verkoopen voor levering begin Juli à $3\frac{11}{16}$ tot stand kwamen.

Op het oogenblik, na afloop van het halve jaar, is geld en ook disconto iets gemakkelijker; disconto noteert weder $3\frac{13}{16}$ — $\frac{7}{8}$.

HILVERSUM EN HAAR VERBINDING TE WATER.

I.

Wanneer in deze artikelen gesproken zal worden over Hilversum en hare verbinding te water, is het wel overbodig uitvoerig stil te staan bij de ontwikkeling dezer gemeente.

Het mag als voldoende bekend worden verondersteld, dat het aanvankelijk onbeteekenend heidedorp Hilversum, wiens bewoners in den aanvang voornamelijk in de beoefening van akkerbouw en veeteelt hun bestaan vonden door den loop der eeuwen zich heeft ontwikkeld tot de grootste en ongetwijfeld niet de minst welvarende gemeente van het Gooi, met een zielental, dat thans de 50.000 heeft overschreden. Wie zich omtrent de geschiedenis dezer schoone gemeente meer gedetailleerd op de hoogte wil stellen, vindt in het gedenkboek van Hilversum, in 1924 door het gemeentebestuur bij gelegenheid van het 500-jarig zelfstandig bestaan der gemeente uitgegeven, een bron van rijke gegevens. Er moge hier slechts worden aangetekend, dat Hilversum op het eind van 1800 nog slechts 3500 inwoners telde. In 1880 was het bevolkingscijfer gestegen tot 9.688, in 1890 tot 12.602, in 1900 tot 20.238, in 1910 tot 31.792, in 1920 tot 39.026 en thans tot meer dan 50.000. Een bevolkingstoename, welke hare wedergade in Nederland nauwelijks zal vinden.

Van grooten invloed op de ontwikkeling der gemeente is ongetwijfeld de aanleg van den Oosterspoorweg in 1870 geweest, want de bevolking is na dit jaar in steeds sneller tempo vooruitgegaan. De aanleg van dezen spoorweg maakte het voor vele bewoners der hoofdstad mogelijk, zich in het natuurschoonrijke Gooi te vestigen. Langzamerhand komen na den spoorwegaanleg de prachtige villawijken tot ontwikkeling. Het karakter der gemeente en harer bevolking wijzigt zich volkomen. De aanbouw van nieuwe wijken doet een groote vraag naar bekwaame handwerkslieden ontstaan, daarnaast leidt de vestiging van goeude ingezetenen als van zelf tot de opkomst van een bloeienden middenstand, welke de kern der bevolking uitmaakt. De boerenbevolking komt spoedig in de minderheid. De oude weverijen weten zich te handhaven en vormen voor tal van arbeidersgezinnen de bestaansbron; daarenvens komen eenige andere fabrieken zich vestigen, waaronder echter geen enkele met uitgesproken karakter van groot-industrie. Een uitzondering is te maken voor de Nederlandsche Seintoestellenfabriek, waar thans meer dan 1000 arbeiders te werk zijn gesteld.

Deze historische gegevens worden voorop gesteld, omdat deze omstandigheden nauw samenhangen met de vraag, op welke wijze in de behoeften van zulk een belangrijk bevolkingcentrum als Hilversum thans is geworpen, wordt voorzien.

Reeds is erop gewezen, dat Hilversum is gelegen aan den belangrijken spoorweg van Amsterdam naar het Oosten des rijks. Hieraan moet nog worden toegevoegd, dat de gemeente met de hoofdstad is verbonden door de Gooische stoomtram en een autobusdienst en met het naburige Utrecht zoowel met een spoorweg als met een autobusdienst. Van uit de omliggende gemeenten worden bovendien op Hilversum autobusdiensten in stand gehouden. Aan verkeersmiddelen te land is dus geen gebrek. Volledigheidshalve moet worden vermeld, dat deze gemeente ook te water te bereiken is en wel van uit de Vecht bij de sluis te Uitermeer via de 's-Gravelandsche en de Gooische vaart. Wie zou meenen, dat dit vaarwater voor het goederenvervoer van, maar vooral naar deze gemeente zonder eenige beteekenis is, zou zich vergissen, gelijk nader zal worden aangetoond.

De geschiedenis van dit vaarwater gaat terug tot aan het begin van de zeventiende eeuw. De 's-Gravelandsche vaart was in die jaren noodig voor de ontginning van de moerassige heide ter plaatse van het tegenwoordige 's-Graveland, voor welke ontginning in 1625 aan eenige Amsterdamsche heeren concessie was

verleend. In de jaren 1638 en 1639 werd deze vaart doorgetrokken tot de Vecht en met dit vaarwater in verbinding gebracht door de sluis te Uitermeer. De aanleg van de 's-Gravelandsche vaart maakte het ook voor Hilversum mogelijk een scheepvaartverbinding te verkrijgen. Verschillende invloeden, vooral uit het toenmaals veel machtiger Naarden, dat de concurrentie van de te Hilversum opkomende nijverheid duchtte, hebben kunnen bewerken, dat de vaart eerst in het begin van de 18e eeuw gereed kwam tot aan de Hilversumsche bouwlanden. De doorgraving tot op het tegenwoordig punt aan de Havenstraat was eerst in 1876 voltooid. Hilversum was toen eindelijk in het bezit gekomen van een vaart en een haven, waaraan echter sedert 1876 geen noemenswaardige verbeteringen hebben plaats gehad. Zoolang Hilversum een plaats van bescheiden beteekenis was, heeft deze vaart in de scheepvaartbehoeften der gemeente behoorlijk kunnen voorzien.

* * *

Wanneer na dezen terugblik in de geschiedenis de geweldige bevolkingsaanwas, waarvan in het begin werd gewaagd, in aanmerking wordt genomen, dan is het ook voor den oningewijde alleszins aannemelijk, dat tegenwoordig aan den waterweg naar deze gemeente eischen worden gesteld, waaraan deze in geen enkel opzicht meer beantwoordt. Technisch en economisch voldoet de vaart sedert lang niet meer en zijn omtrent het voortduren van deze verbinding tal van klachten vernomen.

Reeds voor 1915 waren de tekortkomingen van de vaart zoo in het oog loopend, dat de Kamer van Koophandel en Fabrieken, zoowel als het gemeentebestuur, hun aandacht aan deze zaak moesten geven. In 1914 werd door den ingenieur van publieke werken dezer gemeente uiteengezet, welke verbeteringen aan de vaart zouden moeten worden uitgevoerd om deze aan nog maar bescheiden eischen te laten voldoen. Onderhandelingen met het dagelijksch bestuur der provincie leidden tot geen resultaat.

Het vraagstuk bleef sleepende, totdat na de wettelijke reorganisatie van de Kamers van Koophandel, de Kamer voor Gooiland meende hare schouders er onder te moeten zetten. Aan deze Kamer van Koophandel komt de eer toe deze belangrijke aangelegenheid onder de algemeene aandacht te hebben gebracht. In Februari 1924 werd een commissie gevormd, om een onderzoek in te stellen naar en het totstand komen te bevorderen van de uit een technisch en economisch oogpunt meest in aanmerking komende wijze van verbetering van de verbinding van het Gooi met de scheepvaartwegen in Nederland. De korte benaming van de commissie is: het Gooisch Kanalencomité. Aan den heer Ingenieur A. A. Mussert werd opgedragen een rapport samen te stellen. Dit rapport werd in Februari 1926 uitgebracht; de conclusies van dit rapport werden volkomen door het comité aanvaard.

In dit wel doordacht, logisch gebouwd en rijk gedocumenteerd rapport, waarvoor den samensteller op meer dan een plaats, nog laatstelijk in de openbare vergadering der Provinciale Staten van Noord-Holland, een welverdiende hulde is gebracht en waarvan voor de samenstelling dezer artikelen een dankbaar gebruik is gemaakt, wordt onafwijsbaar aangetoond, dat de bestaande vaart niet voldoet aan de uit technisch en economisch oogpunt te stellen eischen. Maar ook wordt het bewijs getoond, dat de vaart ook niet zoodanig is te verbeteren, dat zij wel aan die eischen zal beantwoorden, zoodat wordt geconcludeerd tot aanleg van een nieuwen waterweg buiten de 's-Gravelandsche vaart om.

In beknopte vorm mogen thans eenige gegevens volgen, welke vorenstaande stelling verduidelijken.

De afmetingen van de 's-Gravelandsche vaart van af Uitermeer tot bij het dorp 's-Graveland doen verwachten, dat schepen met een laadvermogen tot 100 ton van de vaart gebruik kunnen maken. Daarvan is even-

wel geen sprake; de beschikbare vaardiepte is daarvoor veel te gering. Op het ondiepste punt is deze diepte slechts 1.25 M., bij lagere waterstanden nog betekenend minder. Voor schepen van 100 ton is de diepte 0.75 M. te weinig.

Slechts voor schepen van geringe afmetingen is de vaart bruikbaar. Uit de statistieken blijkt, dat de gemiddelde tonneninhoud der vaartuigen slechts 34 draagt. Echter moeten de vaartuigen niet groter zijn dan 20 à 25 ton, om zonder groote bezwaren van dit water gebruik te kunnen maken. Zoo goed en kwaad als het gaat trachten ook schepen van groter afmetingen wel naar Hilversum op te varen, doch zij ondervinden schier onoverkomelijke moeilijkheden. Meestal beproeft men dit zoo, dat opgevaren wordt tot aan den grond wordt geraakt. Naarmate het schip groter is en het water lager geschiedt dit dichter nabij Uitermeer. Vletten komen dan hulp bieden. Zijn de vaartuigen door gedeeltelijke overlading van hun vracht op de vletten weder vlot gekomen, dan vaart men weer door tot opnieuw aan den grond wordt geraakt. Herhaling der overlading vindt plaats.

Vooraf in de nabijheid van het Luye gat kan men dagelijks dit vletbedrijf aanschouwen. Met sterk gebroken lading vervolgen de vaartuigen dan hun weg, gejaagd of geboomd, daar gebruik van den motor is verboden. Het elkander passeeren van de vaartuigen kan niet dan met de grootste omzichtigheid geschieden.

De in dit voorjaar heerschende droogte, gepaard gaande met gestadigen oostenwind deden het waterpeil in de vaart zoodanig dalen, dat de scheepvaart niet meer mogelijk was. Zoo ooit, dan is toen de onhoudbare toestand wel duidelijk aangetoond. De dagbladpers uit die dagen heeft daarop in woord en beeld in ruimen kring de aandacht gevestigd. Deze toestand was mede hieraan toe te schrijven, dat zij, die het waterpeil in de vaart hadden kunnen doen oploopen, daartoe niet dan na zeer moeizame pogingen waren te vinden; ook al was men van die zijde gaarne bereid de helpende hand te bieden, de verantwoordelijkheid voor de gevolgen, zoowel als onbevoegdheid leidden ongewild tot niets doen met al de nadeelige gevolgen voor scheepvaart en handel.

Behalve voor wat betreft de Gooische vaart, welke in beheer en onderhoud is bij de gemeente Hilversum, heeft het bestuur dezer gemeente niet den minsten invloed op het in goed bruikbaren staat houden van het verder gedeelte van haren waterweg. Daarvoor is de polder 's Graveland verantwoordelijk en deze behoeft haar zorgen niet verder uit te strekken als de polderkeur gebiedt; voor de belangen van de scheepvaart naar Hilversum heeft zij niet te waken. Men kan zonder overdrijving dezen toestand wel als onhoudbaar kenschetsen.

De waterweg komt voorts zoo noordelijk op de Vecht uit, dat de uit het zuiden komende schepen een grooten omweg moeten maken.

Verbetering van dezen waterweg moet onuitvoerbaar worden geacht, of is alleen te verkrijgen bij uitvoering van zeer kostbare werken. De bebouwing van het dorp 's Graveland staat aan den rand van de vaart. Verbreding aldaar is dus uitgesloten. Ook al zou overigens verbetering mogelijk zijn, dan nog zou in 's Graveland de vaarweg volkomen onvoldoende blijven.

Is derhalve scheepvaartkundig de toestand niet te verdedigen, ook uit economisch oogpunt kan daarin niet worden berust. Met cijfers is aan te toonen, dat, zal in de naaste toekomst de voorziening in de behoeften van deze dichtbevolkte streek — men neme in aanmerking, dat de vaart niet alleen voor Hilversum, maar ook voor een belangrijk deel van het overig Gooi van beteekenis is — op de doeltreffendste wijze plaats hebben, nu plannen dienen te worden beraamd en tot uitvoering te worden gebracht, welke daartoe dienstig kunnen zijn.

Uit de Rijksscheepvaartstatistiek blijkt, dat de

's-Gravelandsche vaart over de jaren 1918—1924 gemiddeld per jaar in op- en afvaart werd bevaren door 3670 vaartuigen met een totaal laadvermogen van 120000 S. T., alzoo met een gemiddeld laadvermogen van 33 S. T.

Volgens de in het archief der gemeente Hilversum berustende gegevens werd in de haven dier gemeente in de jaren 1918—1925 de volgende scheepvaartbeweging waargenomen:

Jaar.	Aantal schepen.	Totaal laadvermogen in S. T.
1918	1159	33.708
1919	1165	42.271
1920	1735	60.833
1921	1367	54.821
1922	1211	48.935
1923	1312	56.496
1924	2382	92.931
1925	2607	93.281

Door speciale waarneming gedurende het tweede halfjaar 1924 heeft de rapporteur van het Gooisch Kanalencomit  getracht nauwkeuriger gegevens te verkrijgen over de goederenbeweging langs de Gooische waterwegen. Daarbij bleek, dat in dit halfjaar de Hilversumsche haven werd bezocht door vaartuigen met een totaal laadvermogen van 44.499 ton en met een goederenaanvoer van 37.709 ton. De ladingscoefficient voor de binnenkomende schepen was dus toen 0.85. De uitgaande lading bedroeg slechts 3662 ton; de ladingscoefficient was voor de uitgaande vaartuigen te stellen op 0.08. De totale goederenbeweging bedraagt mitsdien 0.93 pCt. van alle vaartuigen. Wordt deze coefficient nu toegepast op het totaal laadvermogen, dat in het tijdvak van 1920—1924 op de 's Gravelandsche vaart werd waargenomen, dan is de aan- en afvoer van goederen op deze vaart te stellen op $0.93 \times 120.000 =$ pl.m. 112.000 ton. Trekt men daarvan af 10.000 ton, welke geacht kunnen worden te zijn bestemd geweest voor Kortenhoeft, dan is het goederenvervoer naar het Zuidelijk deel van het Gooi te stellen op pl.m. 102.000 ton. Het goederenvervoer per spoor naar Hilversum bedroeg over de jaren 1920 tot en met 1924 gemiddeld per jaar rond 117.000 ton, waaronder niet is begrepen het goederenvervoer per Gooische stoomtram. Over dit vervoer staan geen gegevens ten dienste, zoo min als over het vervoer per vrachtauto's.

De goederenbeweging naar deze gemeente is dus zeer belangrijk en wel van zoodanigen omvang, dat een ernstig onderzoek hoe op de kosten van dit vervoer in het belang der ingezetenen is te bezuinigen, volkomen op zijn plaats is.

Mr. P. J. REYMER.

(Slot volgt).

DE ELFDE INTERNATIONALE ARBEIDS-CONFERENTIE.

Van 30 Mei tot 16 Juni had te Genève de Internationale Arbeidsconferentie plaats, welke ingevolge het bepaalde bij artikel 389 van het Vredesverdrag van Versailles ten minste eenmaal per jaar gehouden moet worden. Op de agenda waren ingeschreven de volgende onderwerpen: 1e. methoden van vaststelling van minimum loonen; 2e. voorkomen van arbeidsongevallen, daaronder begrepen ongevallen bij de koppeling bij de spoorwegen. Bovendien werd het jaarrapport van den Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau behandeld en moest het reglement der Conferentie wederom eenige wijziging ondergaan; de jaarverslagen, door de Regeeringen uitgebracht krachtens art. 408 van voornoemd Vredesverdrag, moesten onderzocht worden en voorts behoorde de verkiezing van de leden van den Raad van Beheer te geschieden.

Het zou mij te ver voeren om hier achtereenvolgens alle werkzaamheden van de Conferentie te bespreken. Ik wil mij beperken tot enkele onderwerpen van meer algemeen belang, zoodat dit kort overzicht geen volledig overzicht zal zijn.

Een zelfde beperking moet ik mij reeds dadelijk op-

leggen bij de vermelding van de debatten over het jaarrapport van den Directeur, waaraan ongeveer 40 sprekers deelnamen. Slechts op een tweetal onderwerpen, daarbij naar voren gebracht, wil ik hier de aandacht vestigen, nl. de herziening van de 8-uren-conventie van Washington en de samenwerking tusschen arbeiders en werkgevers.

Tot juist begrip van het vraagstuk der herziening van de 8-uren-conventie van Washington, zij hier medegedeeld, dat alle verdragen, zoo ook dat van Washington, betreffende den 8-uren-dag, een bepaling bevatten, dat de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau ten minste eenmaal in de tien jaar aan de Algemeene Conferentie een verslag moet uitbrengen over de toepassing van het verdrag en zal vaststellen of het wenschelijk is het vraagstuk der herziening of wijziging van het verdrag op de agenda te plaatsen. Bedoelde termijn zal ten aanzien van de 8-uren-conventie in 1931 zijn verstreken. Gezien nu mede de moeilijkheden, welke de ratificatie van de 8-uren-conventie in vele landen ondervindt, spreekt het vanzelf, dat den laatsten tijd een eventuele herziening van de 8-uren-conventie de aandacht trok, zoowel van den Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau als van den Raad van Beheer; daarbij deed zich tevens de vraag voor of het niet gewenscht is, om eerst algemeene regelen voor een herziening te stellen alvorens tot herziening van een bepaald verdrag over te gaan. In October 1927 werd dit vraagstuk nog actueeler door het voorstel van den Engelschen Regeeringsvertegenwoordiger, in den Raad van Beheer gedaan, om reeds op de agenda van de in 1929 te houden Conferentie de herziening van de 8-uren-conventie te plaatsen. Dit Engelsche voorstel is niet aangenomen. De Raad van Beheer wilde niet weten van een speciale wijze van handelen met de 8-uren-conventie. Hij verzocht echter den Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau om te zijner tijd de rapporten samen te stellen, benodigd om uitvoering te geven aan bovengenoemde bepaling in de ontwerpverdragen. Genoemde Directeur zal reeds thans een aanvang maken met de samenstelling van de rapporten, betrekking hebbende op de in Washington aangenomen ontwerpverdragen en deze, zoodra zij gereed zijn, aan den Raad van Beheer overleggen. Bij de arbeiders bestaat tegen een herziening, speciaal van de 8-uren-conventie, groot verzet. Zij vreezen, dat een herziening van die conventie de grondbeginselen wel eens zou kunnen aantasten! Weliswaar heeft op de Conferentie de Engelsche Regeeringsvertegenwoordiger, de heer Wolfe, een verklaring afgelegd, inhoudende, dat de Regeering van Groot-Brittannië nog steeds de beginselen van het verdrag van Washington aanhangt en voort wenscht te gaan in de lijn van de besprekingen van de in Maart 1926 te Londen gehouden conferentie, dat het die beginselen echter meer precies wenscht te zien omschreven als een middel om den vooruitgang te verzekeren, om aldus den grondslag te leggen voor eenvormigheid en te voorzien in hetgeen noodig is om een internationale uniforme toepassing practisch te verwezenlijken. In nadere bijzonderheden trad hij echter niet. Hij gaf te verstaan, dat Groot-Brittannië nadere bijzonderheden zal geven, zoodra het oogenblik daartoe gekomen is, zoodra nl. overeenkomstig de algemeene regeling voor een herziening inlichtingen omtrent een herziening aan de Regeeringen zullen worden gevraagd door het Internationaal Arbeidsbureau. Uit de redevoeringen van verschillende afgevaardigden bleek evenwel, dat bovenvermelde vrees der arbeiders door die verklaring niet verminderd was.

Ook de Belgische Minister van Arbeid, die over deze aangelegenheid het woord voerde, verklaarde, dat België er op stond, dat de 8-uren-conventie integraal gehandhaafd zou blijven. Hij beriep zich er op, dat België geratificeerd had en dat hare wetgeving nog verder ging dan de bepalingen van het verdrag en verklaarde, dat de ervaring in België verkregen, daar is

om te bewijzen, dat de goede wil van allen, die medewerken aan het productieproces, het economisch leven kan doen aanpassen aan het stelsel van den 8-uren-dag, zonder al die moeilijkheden te voorschijn te roepen, welke sommigen vreesden en nog vreezen. In zijn beantwoording van de verschillende sprekers heeft de heer Thomas, Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, zijn beschouwingen over de herziening gegeven. Allereerst schetste hij den toestand, waarin de wereld thans ten opzichte van bedoelde conventie verkeert. Hij verheelde niet, dat, met de mogelijkheid van herziening voor oogen, het ratificeeren van de 8-uren-conventie vertraging zal ondervinden. Daarnaast staat de moeilijkheid, waarin landen, die geratificeerd hebben, zullen komen te verkeereren na een herziening. Dan de onzekerheid voor de arbeiders, dat mogelijk de beginselen van de conventie in gevaar gebracht worden. Vandaar dat die vóór alles er op gesteld zijn, dat vast zal komen te staan op welke punten wijziging verlangd wordt. En nu kwam het den heer Thomas voor, dat uit de verklaring van den Engelschen Regeeringsvertegenwoordiger bleek, dat Engeland onvoorwaardelijk trouw bleef aan de beginselen van de 8-uren-conventie en geen verandering daarin verlangde en dat Engeland een algemeene ratificatie wenschte. Nu meende de heer Thomas, dat, gezien de verklaring, waaruit blijkt, dat Engeland bereid is te ratificeeren, wanneer de beginselen van de Conferentie, te Londen gehouden, in den tekst van het verdrag worden opgenomen, zulks een onderwerp van debat zou kunnen vormen, en dat daarop een herziening gebaseerd zou kunnen worden zonder genoemde ongerustheden te voorschijn te roepen.

Mocht inderdaad de garantie, in de bedoelde verklaring gegeven, nog niet volledig zijn, dan deed hij een beroep op Engeland om die waarborgen te geven, die noodig zijn om ter zake van de 8-uren-conventie den weg naar een zekere en snelle internationale ratificatie in te slaan.

Met betrekking tot de samenwerking tusschen werkgevers en arbeidersgroepen is van belang de rede van den Nederlandschen Regeeringsvertegenwoordiger Dr. Nolens. Ter zake van dit punt begon hij met in herinnering te brengen, dat hij, in 1926, toen hij voorzitter van de Conferentie was, reeds geweest had op oorzaken van het groote verschil tusschen werkelijkheid en ideaal van de Internationale Organisatie. Reeds toen had hij er op gewezen, dat er een atmosfeer moet bestaan, die den wil tot wederzijdsch verstaan schept, doch dat wellicht de feiten, dat de groepen vaak reeds te voren beslissingen nemen en dat Regeeringen vaak enge instructies geven, niet altijd geschikt waren om die atmosfeer te scheppen.

In het vervolg van zijn rede wees hij er op, dat in ons land thans een tendens bestaat naar samenwerking van de voornaamste groepen, betrokken bij het economisch leven: werkgevers en arbeiders zoowel in de wetgeving als in de administratie en zelfs in de rechtspraak. Dat streven strekt er toe om de ambtenaren uit te schakelen voorzoo veel dat verenigbaar is met het algemeen belang. Meer en meer wint de overtuiging veld, dat die vorm van samenwerking te verkiezen is boven de tusschenkomst van staatsambtenaren. Welke ook de voor- en nadeelen van rationalisatie mogen zijn, men is het er over eens, dat, om van die voordeelen te profiteeren, meer nog om er de gevaren van te vermijden en te voorkomen, vooral voor de arbeiders, een loyale samenwerking van werkgevers en arbeiders onvermijdelijk en noodzakelijk is. Ook het rapport van den Directeur maakt melding van die tendens in verschillende landen. Maar de huidige practijk op de Conferenties is vaak in strijd met die logische en redelijke tendens naar samenwerking. Komen niet vaak — zoo vroeg hij — de werkgevers- en arbeidersafgevaardigden hier met bindende mandaten, hun door de organisaties gegeven? Hij meende, dat het in het belang van den socialen vrede, van den industrieelen vrede, in het belang van werkgevers en arbeiders en in

het belang van de organisatie zou zijn, indien beide groepen ten minste trachtten zich te verstaan, in plaats van vóór elke gemeenschappelijke beraadslaging reeds starre, onwrikbare beslissingen te nemen. Hij sprak de hoop uit, dat men in het volgend jaar op de bulletins naast de vermelding van de bijeenkomsten van werkgevers en arbeiders ook zou kunnen lezen gecombineerde bijeenkomsten van werkgevers en arbeiders! Het is te hopen, dat zijn woorden vrucht zullen dragen en de werkwijze in Genève in dat opzicht veranderen zal. Een zelfde klacht werd het vorig jaar ook reeds door den president der 10de Intern. Arbeidsconferentie in zijn sluitingsrede geuit.¹⁾

Methoden tot vaststelling van minimum-loonen.

De eerste discussie over dit onderwerp had plaats in de 10de Internationale Arbeidsconferentie, die een vragenlijst, op dit onderwerp betrekking hebbende, vaststelde, welke na afloop der Conferentie aan de Regeeringen ter beantwoording gezonden werd. Nadat deze geantwoord hadden, ontwierp het Internationaal Arbeidsbureau ter zake een ontwerp-verdrag en een aanbeveling. Dat ontwerp-verdrag en die aanbeveling nam de Commissie, welke de behandeling van dit onderwerp voorbereidde en daarover rapport aan de elfde Conferentie uitbracht, tot grondslag bij hare beraadslagingen. Artikel 1 van bedoeld ontwerp-verdrag hield de verplichting tot het instellen of handhaven van methoden tot vaststelling van minimum loonen voor bepaalde industrieën, waar geen regeling bestaat voor een doeltreffende vaststelling van loonen door middel van collectieve overeenkomsten of anderszins en waarin de loonen buitengewoon laag zijn, in, terwijl artikel 2 aan elk land de bevoegdheid gaf om te beslissen op welke industrieën de krachtens artikel 1 ingestelde methoden zullen worden toegepast.

Bij de samenstelling van de vragenlijst in 1927, was een van de voornaamste punten van bespreking geweest de vraag of de vragenlijst betrekking moest hebben op *alle* industrieën of alleen op de huisindustrie.

Ook dit jaar was wel een der voornaamste vragen „op welke industrieën moet de conventie betrekking hebben; moet zij betrekking hebben op alle industrieën, daaronder begrepen ook den handel, (het Engelsche voorontwerp sprak van „trade”, de Fransche tekst van „industrie”, welke twee begrippen elkaar niet geheel dekken), of moet zij beperkt blijven tot de huisindustrie?”

De Commissie besliste, dat onder industrie verstaan moest worden de bewerkingsindustrie en den handel. Voorts werd een amendement, om de werkingssfeer van het ontwerp-verdrag tot de huisindustrie te beperken, verworpen.

Het voorontwerp had alleen op het oog die industrieën, die aan 2 objectieve voorwaarden voldeden, n.l. ontbreken van doeltreffende overeenkomsten of regelingen betreffende loonen en buitengewoon lage loonen. Als subjectieve voorwaarde kwam daar nog bij, dat het land, dat ratificeert, het wenschelijk moet achten dergelijke methoden te bezitten.

Verschillende leden wenschten de uitdrukking „buitengewoon lage loonen” nader toegelicht te zien; zoo wenschten zij bij de beoordeeling de loonen te vergelijken met die in andere industrieën. Een nadere definitie is evenwel niet gegeven. Uit de behandeling is echter gebleken, dat het de bedoeling is, dat bij de beoordeeling van het loon alleen rekening gehouden wordt met de industrie in het betrokken land zelf. Over de subjectieve voorwaarde hierboven genoemd is een geanimeerde discussie gevoerd. Eenerzijds werd aangevoerd, dat, indien aan een Staat een dergelijke vrijheid, als uit die voorwaarde volgt, gelaten werd, die Staat na ratificatie eigenlijk geenerlei verplichting had om iets ook te doen. Anderzijds werd er op gewezen, dat het ontwerp een eerste poging op het terrein van de loonen is, die met groote voorzichtigheid geschiedt moest en dat een groot aantal Staten

geen verdrag zouden aanvaarden, dat hun uitgebreide verplichtingen zou opleggen. Verder werd erop gewezen, dat, gezien de toelichting, de bedoeling onduidelijk was; nu eens werd vermeld, dat de Regeeringen absolute vrijheid hadden, dan weer, dat zij verplicht waren om methoden in te stellen, die toegepast konden worden, indien zulks noodig was. Bovenvermelde subjectieve voorwaarde werd ten slotte geschrapt, daartegenover de verplichting tot het invoeren van methoden beperkt tot „bepaalde industrieën” (*des industries*). Artikel 1, zooals het ten slotte aangenomen is, legt nu de verplichting op om methoden, welke het mogelijk maken minimum loonen vast te stellen, in te voeren voor arbeiders, werkzaam in sommige industrieën of takken van industrie (en in het bijzonder in de huisindustrie), waar geen regeling bestaat voor een doeltreffende vaststelling van loonen door collectieve overeenkomsten of anderszins en waarin de loonen buitengewoon laag zijn.

Zooals reeds gezegd, laat art. 2 aan de Regeeringen de vrijheid te beslissen of een methode van vaststelling van loonen op een bepaalde industrie zal worden toegepast.

Art. 3 laat de Staten volledige vrijheid ten aanzien van den vorm van de methoden. Echter moeten daarbij wel eenige voorwaarden in acht genomen worden, bijv. hooren van vertegenwoordigers van betrokken werkgevers en arbeiders; de werkgevers en de arbeiders moeten deel hebben aan de toepassing; de vastgestelde minima moeten bindend zijn en mogen niet verlaagd worden, noch bij individueele overeenkomsten, noch bij collectieve overeenkomsten, tenzij met machtiging van de bevoegde autoriteit.

Artikel 4 geeft voorschriften omtrent de controle. Ingevolge art. 5 moet elk lid, dat geratificeerd heeft, ieder jaar opgave doen van de industrieën, waarop de methode toegepast is en bovendien van de vastgestelde minimum loonen.

Evenals het vorig jaar bij de vaststelling van de desbetreffende vragenlijst bleek ook ditmaal, dat over het algemeen de werkgeversgroep een vaststelling van minimum loonen en van loonen in het algemeen een der meest ernstige inmengingen van den Staat in het industriele productieproces achtte. Deze meening werd in de plenaire zitting uiteengezet door den heer Steinmann (Zwitserland), die erop wees, dat, werd een eerste inmenging toegelaten en het recht daarop erkend, men ongetwijfeld mag verwachten, dat nieuwe pogingen gedaan zullen worden door den Staat om zich een nog grooter recht van inmenging in de betrekkingen tusschen werkgevers en arbeiders te verzekeren. In dit verband wees hij op uitlatingen in de toelichting op het ontwerp. Waar de officieele instellingen geenerlei verantwoording dragen voor de productie, noch de gevolgen dragen van maatregelen, welke zij op dit terrein nemen, verzetten de werkgevers zich tegen elke officieele vaststelling van loonen. Daartegenover werd aangevoerd, dat, wanneer in een land slechte loontoestanden als een sociaal kwaad erkend worden, die slechte toestanden verholpen moeten worden, op dezelfde wijze als men tracht ziekte te genezen en vroegtijdigen dood te voorkomen.

Vele Regeeringsafgevaardigden aanvaardden het ontwerp-verdrag als een soort compromis, zooals o.a. blijkt uit de verklaring van den Franschen Regeeringsvertegenwoordiger, den heer Fontaine, die erop wees, dat in zake internationale verdragen niet ieder moet trachten een tekst te verkrijgen, die precies met zijn verlangen overeenkomt, doch men moet zoeken naar een tekst, die het maximum verzoening geeft. Waar de essentieele punten zeker gesteld waren (o.a. mogelijkheid van beperking tot huisindustrie) zou hij voorstemmen. Het ontwerp-verdrag werd bij eerste stemming met 73 tegen 27 stemmen aangenomen; bij tweede stemming met 76 tegen 21 stemmen. Alle leden van de Nederlandsche delegatie stemden voor. De Nederlandsche werkgeversvertegenwoordiger legde vóór de eerste stemming een verklaring af, aangeven-

¹⁾ Zie Econ.-Stat. Ber. 1927, blz. 625.

de de reden, waarom hij vóór zou stemmen. Hij had behoord tot degenen, die zich uitgesproken hadden vóór een beperking tot de huisindustrie. Het ontwerp-verdrag geeft de bevoegdheid aan het land, dat ratificeert, om de methoden tot de huisindustrie te beperken. Nu opent de tekst van het ontwerp-verdrag wel de mogelijkheid van uitbreiding tot industrieën, voor welke die toepassing misschien niet gerechtvaardigd is. Doch hoewel hij de motieven begreep van hen, die tegen meenden te moeten stemmen, had hij besloten, vóór te stemmen, daarmede zijn vertrouwen uitsprekende, dat deze conventie, eenmaal aangenomen en geratificeerd, niet zou leiden tot invoering van min of meer gevaarlijke en op het gebied van de sociale wetgeving nieuwe maatregelen en dat alle reserves in den tekst aanwezig, ook in de practijk zullen worden in acht genomen. Met het geven van zijn stem aan de conventie, sprak hij zijn vertrouwen uit in de bedoeling en in het algemeen verheven werk van het internationale centrum te Genève.

Naast dit verdrag nam de Conferentie een aanbeveling aan, betrekking hebbende op de toepassing van de methoden van vaststelling in sommige industrieën.

Voorkomen van ongevallen.

Aan dit onderwerp in zijn geheel heeft de Conferentie allereerst eenige dagen algemeene beschouwingen gewijd, aan de hand van de door het Internationaal Arbeidsbureau opgestelde concept-vragenlijst. Die lijst had betrekking op den algemeenen aard van het vraagstuk en bevatte voorts vragen, gewijd aan voorkoming van ongevallen door automatische koppeling en bij havenarbeid. Tal van sprekers wezen op het nut van het „voorkomen is beter dan genezen” en meenden, dat hier in het bijzonder een taak voor werkgevers en arbeiders is weggelegd. De heer Cort v. d. Linden vestigde de aandacht op het vele goede, dat een stelsel van risico-overdracht bij de ongevallenverzekering voor de beveiliging kan opleveren. Ook het instituut van den fabrieksarts noemde hij in dit verband.

Het zou te ver voeren om hier de vragen, welke de Conferentie ten slotte vaststelde, op te sommen. Als belangrijk vermeld ik, dat een dier vragen betrekking heeft op de samenwerking van werkgevers en arbeiders bij voorkoming van ongevallen, een ander op de deelneming van de arbeiders bij de controle op de toepassing van de beveiligingsvoorschriften. Mede is van belang een vraag, betrekking hebbende op het dragen van lasten en die op den verkoop en handel in machines, die niet voldoen aan de voorschriften, gegeven ter beveiliging. De Conferentie nam mede eenige resoluties aan op het vraagstuk der beveiliging betrekking hebbende.

Bescherming havenarbeiders.

Van groot belang is ook de vragenlijst, op de bescherming van havenarbeiders betrekking hebbende. Bij het algemeene debat, dat over deze aangelegenheid plaats had, heeft de heer Cuthbert Laws (Engelsche werkgeversvertegenwoordiger) de meening verdedigd, dat de ongevallenbescherming van havenarbeiders voor $\frac{3}{10}$ een maritieme kwestie was, welke niet bij de Internationale Arbeidsconferentie thuis behoorde, doch bij de „Commission paritaire maritime”. Hij stelde een resolutie voor om deze aangelegenheid van de agenda te schrappen; mocht later dit onderwerp rijp voor behandeling zijn, dan zou het in de eerste plaats aan de voornoemde commissie gezonden moeten worden. Deze resolutie werd verwezen naar de z.g. commissie voor de havenarbeiders. In die commissie is het vrij heftig toegegaan, doch ten slotte werd met algemeene stemmen een vragenlijst vastgesteld, betrekking hebbende op de bescherming van arbeiders, werkzaam bij het laden en lossen van schepen. Bovendien is een resolutie aangenomen, waarin uitgedrukt is, dat, wanneer de antwoorden van de Regeeringen op de vragenlijst zijn binnengekomen en het Arbeidsbureau een ontwerp-verdrag of aanbeveling zal hebben ontwor-

pen, die ontwerpen aan de „Commission paritaire maritime” om advies gezonden zullen worden. Die Commissie zal advies moeten geven over den maritiemen kant, dien sommige bepalingen kunnen hebben. Dat advies zal voor de opening van de Conferentie aan de Regeeringen gezonden worden. Laten we hopen, dat op deze wijze de gerezen moeilijkheden voldoende uit den weg geruimd zijn!

Hiermede meen ik dit kort overzicht, dat geenszins aanspraak op een volledig overzicht wil maken, te moeten eindigen.

G. J. STEMBERG.

DE JUNI-ZITTING VAN HET FINANCIËEL COMITÉ VAN DEN VOLKENBOND.

Op de Juni-zitting van het Financieel Comité, welke korter is geweest dan gewoonlijk, zijn behalve de gewone „routine”-onderwerpen voornamelijk Bulgaarsche en Grieksche kwesties behandeld.¹⁾

Bulgarie.

In overeenstemming met het op 10 Maart te Genève geteekende Protocol voor de Bulgaarsche stabilisatieleening is door den heer Regnoul, hoofdingenieur van de Paris-Lyon-Méditerranée lijn, een onderzoek ingesteld naar den toestand van de Bulgaarsche spoorwegen en van het wegennet. Zijn rapport²⁾ bevat gedetailleerde voorstellen over de wijze, waarop het bedrag uit de leening, dat voor de verbetering der verkeersmiddelen beschikbaar is (£ 1.250.000 of ongeveer 845 miljoen leva's) besteed zal moeten worden. Het Financieel Comité en de Raad hebben deze voorstellen goedgekeurd. Het beschikbare bedrag zal als volgt verdeeld worden:

<i>Spoorwegen:</i>	leva's	
achterstallig onderhoud ..	239.233.000	
uitbreiding en verbetering	329.255.000	
aanleg van nieuwe lijnen ..	72.312.000	
		640.800.000
<i>Havens</i>		31.500.000
<i>Wegen</i>		172.700.000
		845.000.000

Bovendien heeft Mr. Regnoul erop gewezen, dat het voor een goed beheer der staatsspoorwegen noodzakelijk is verschillende administratieve hervormingen in te voeren en wel voornamelijk:

1o. Een systematischer boekhouding (scheiding van kapitaalrekening en exploitatierekening; boeking van alle baten en lasten van het bedrijf op rekening van de spoorwegen en niet gedeeltelijk op rekening van den staat).

2o. Grooter autonomie voor de directie, welke op 't oogenblik zoo tot in de details van de regeering en het parlement afhankelijk is, dat zij niet de voor een doelmatig bedrijfsbeheer noodzakelijke bewegingsvrijheid bezit. Met name wordt elk jaar het budget der spoorwegen tot in alle bijzonderheden door het parlement goedgekeurd en is dit eenmaal geschied, dan heeft de directie niet het recht de uitgaven te wijzigen in verband met veranderingen in het verkeer of in locale omstandigheden.

In de reorganisaties van staatsspoorwegbedrijven, welke in de laatste jaren in verschillende landen hebben plaatsgevonden ten einde deze bedrijven een grooter autonomie te verschaffen, kunnen twee vormen onderscheiden worden. In Duitschland en in België heeft men de staatsspoorwegen omgezet in Maatschappijen op aandelen, waarin de staat de voornaamste aandeelhouder is. In Oostenrijk (en ook in Frankrijk) daarentegen zijn de spoorwegen volkomen staatsbezit gebleven, maar worden zij voor den staat op commercieele basis beheerd door een onafhankelijke Directie en Raad van Toezicht, terwijl de staat zich alleen invloed voorbehouden heeft op de groote lijnen der algemeene politiek.

¹⁾ Voor het rapport zie Volkenbondsdocument C. 292, 1928, II.

²⁾ Document C. 232, 1928, II.

Deze laatste vorm is vermoedelijk het meest geschikt voor Bulgarije, dat een voorliefde voor staatszorg en vrees voor privékapitaal heeft (men denke aan de kwestie van de circulatiebank). Ten einde de uitgifte van de leening niet op te houden, totdat de noodige hervormingen in de spoorwegadministratie hebben plaatsgevonden en toch zekerheid te hebben, dat ze niet te lang zullen worden uitgesteld, heeft de Raad aan den Volkenbonds-Commissaris in Bulgarije opgedragen zich te overtuigen, dat deze hervormingen zijn aangebracht, voordat hij geld uit de leening vrijgeeft voor spoorwegverbeteringen.

In het leeningsprotocol was het bedrag van de leening gelimiteerd tot £ 4.500.000 netto. De Bulgaarsche regeering heeft gevraagd deze som te verhoogen in verband met de aardbevingen, waardoor een deel van Bulgarije onlangs geteisterd is. De Raad van den Volkenbond heeft het Financieel Comité gemachtigd een verhooging voor dat doel goed te keuren en tevens de vereischte wijzigingen in het Protocol aan te brengen. Dit besluit werd door den Raad genomen eenige dagen nadat de zitting van het Financieel Comité was afgelopen en de meeste leden Genève reeds hadden verlaten.

Mochten de onderhandelingen der Bulgaarsche regeering met andere autoriteiten zoo snel opschieten, dat het mogelijk zou blijken de leening uit te geven voor de zomervacantie, dan zal het Comité vermoedelijk nog voor de volgende zitting in September in dezen een beslissing hebben te nemen.

Griekenland.

In het artikel over de Maartzitting van het Financieel Comité¹⁾ wees ik erop, dat de volledige uitvoering van de Grieksche stabilisatie vertraagd werd doordat het Congres der Vereenigde Staten talmde met de ratificatie van de overeenkomst tusschen Griekenland en de Vereenigde Staten, krachtens welke Griekenland ongeveer £ 2.500.000 ter leen zou ontvangen. Eind Mei is het Congres uit elkaar gegaan zonder een beslissing te nemen en daar het niet weder bij elkaar komt voor December, zal het lot van het verdrag nog maandenlang onzeker blijven. (Oostenrijk is op een zelfde wijze gedupeerd, daar het Congres geen beslissing nam inzake de opheffing ten gunste der nieuwe leening van de hypotheek op de Oostenrijksche staatsbezittingen, waarin ook Amerika deelge-rechtigd is. Zoodoende moet ook de nieuwe Oostenrijksche leening uitgesteld worden).

Toen het in Mei duidelijk werd, dat er niet op een beslissing van het Congres te rekenen viel voor het einde van het jaar en het niet aanging de Grieksche stabilisatie zoolang uit te stellen, heeft de President van de Financieele Commissie besloten het deel van de leening, dat voor de stabilisatie bestemd was, ter beschikking van de Grieksche regeering te stellen. Zoodoende kon op 14 Mei de stabilisatie der drachme op de basis van het goud afgekondigd worden en de nieuwe circulatiebank, de Bank van Griekenland, hare werkzaamheden beginnen. Haar openingsbalans toont een goud- en gouddeviezenreserve van 53 percent van haar biljettencirculatie en andere direct opeisbare verplichtingen.²⁾

Door het uitblijven van de beslissing van het Congres is hoofdzakelijk het vluchtelingenwerk getroffen, waarvoor de Amerikaansche £ 2.500.000 bestemd waren. Met de gelden, waarover zij thans de beschikking heeft, kan de Volkenbondscommissie, welke met het vestigen der vluchtelingen belast is, door blijven werken tot in September. Het zal dus noodzakelijk zijn deze Commissie, wier uiterst nuttig werk nog lang niet beëindigd is, gedurende eenige maanden met tijdelijke middelen te financieren.

¹⁾ Zie E.-S. B. van 4 April 1928.

²⁾ Zie het artikel van Prof. Xénophon Zolotas „De stabilisatie van het geldwezen in Griekenland” in dit nummer op blz. 577 (Red.).

Waarde van het Goud.

Toen de Conferentie van Genua in 1922 aanbeval, dat maatregelen genomen zouden worden om tot een stabilisatie van de koopkracht van het goud te komen, stelde zij vast dat, voordat men daartoe over zou kunnen gaan, eerst de ruilmiddelen der verschillende landen op de basis van het goud gestabiliseerd zouden moeten worden. Dank zij den grooten vooruitgang, welke in de laatste jaren in deze richting gemaakt is, kan dit noodzakelijke eerste stadium als vrijwel beëindigd beschouwd worden en komt thans de zooveel ingewikkelder kwestie van de waarde van het goud zelf aan de orde, een kwestie, waarin alleen door internationale samenwerking iets bereikt kan worden. Tijdens de Juni-zitting heeft het Financieel Comité over dit onderwerp een eerste bespreking gehad en in overeenstemming met den Raad besloten na te gaan „in hoeverre en op welke wijze de Volkenbond mede zou kunnen werken in het onderzoeken en oplossen van het vraagstuk van de schommelingen in de koopkracht van het goud”.

J. VAN WALRÉ DE BORDES.

DE INTERNATIONALE SCHEEPVAART- CONFERENTIE 1928

Op de vierde Internationale Scheepvaartconferentie, van 12—15 Juni te Londen gehouden, waren de nationale reedersorganisaties der volgende landen vertegenwoordigd: Amerika, Australië, België, Denemarken, Duitschland, Engeland, Finland, Frankrijk, Italië, Japan, Nederland, Noorwegen, Spanje en Zweden. Bovendien waren als gasten aanwezig afgevaardigden van de Baltic and International Maritime Conference en de heer Robert Haas, Chef der Afdeling „Verkeerswezen” van den Volkenbond.

De week voorafgaande aan die der Conferentie werd besteed aan het bespreken der belangrijkste onderwerpen in Commissie-vergaderingen, welke nieuwe wijze van werken veel bijdroeg tot rustige en grondige gedachtenwisseling.

Doel en taak der Internationale Scheepvaartconferentie kunnen in het kort worden samengevat als volgt: Den wereldhandel in het algemeen en het scheepvaartbedrijf in het bijzonder op de beste wijze voordeel doen trekken uit de ondervinding van hen, werkzaam in dat bedrijf en van hun technische raadslieden.

De Conferentie, gehouden in Draper's Hall, werd in den morgen van 12 Juni geopend door Sir William Seager, President van de Chamber of Shipping, met een rede, waarin hij wees op het groote nut dezer Conferenties, waarin, na grondige gedachtenwisseling, besluiten genomen werden, die door een ieder ten uitvoer konden worden gelegd en die in belangrijke mate kunnen bijdragen om de moeilijkheden in het scheepvaartbedrijf te boven te komen, daarbij voornamelijk doelende op de bestaande handelsbelemmeringen, die het vrije verkeer in ernstige mate benadeelen.

Deze handelsbelemmeringen met betrekking tot de scheepvaart vormden een der hoofdpunten van de agenda:

De belangrijke beslissingen inzake „Trade Barriers”, genomen door de Economische Wereldconferentie, Genève, Mei 1927, waren op het Congres van de Internationale Kamer van Koophandel te Stockholm, Juni 1927, bekrachtigd en hadden op de aldaar aanwezige leden van de International Shipping Conference zoodanigen indruk gemaakt, dat besloten werd op de a.s. Conferentie het onderwerp „Handelsbelemmeringen” een eerste plaats op de agenda te geven, daarbij geleid door de volgende overwegingen:

a. Terwijl het scheepvaartbedrijf in het algemeen ten nauwste betrokken is bij het opheffen der bestaande handelsbelemmeringen, wordt het vervoer ter zee in het bijzonder getroffen door iedere hindernis, die de vrije ontwikkeling van het wereldverkeer in den weg staat.

b. Handelsbelemmeringen, zooals hooge tarieven, maken de vraag naar scheepsruimte geringer.

c. De toeneming dezer belemmeringen sedert den wereldoorlog is voornamelijk oorzaak van den betrekkelijk geringen bloei van het scheepvaartbedrijf.

De Baltic and International Maritime Conference had in hare Jaarvergadering te Hamburg, Mei 1928, resoluties aangenomen, waarbij ook zij hare instemming betuigt met het werk der Economische Conferentie en dat van andere lichamen inzake bestrijding van „Trade Barriers”.

De heer E. Heldring, die als een der vertegenwoordigers van de Internationale Kamer van Koophandel deelnam aan de vergadering van de Raadgevende Commissie van de Economische Organisatie van den Volkenbond, was door de International Shipping Conference uitgenoodigd dit onderwerp in te leiden en mededeeling te doen van hetgeen op bovengenoemde vergadering in Mei 1928 te Genève was behandeld.

Gevolg gevende aan deze uitnoodiging gaf de heer Heldring een uitvoerig overzicht van hetgeen, met betrekking tot Trade Barriers, den laatsten tijd was gedaan en deelde als de meening van de Economische Wereldconferentie in 1927 mede, dat onder de voornaamste oorzaken van den onbevredigenden toestand van de economische positie van het wereldverkeer de kunstmatige handelsbelemmeringen dienen te worden gerekend.

Vervolgens bracht spreker onderstaande vorderingen onder de aandacht:

a. door 18 landen is een conventie geteekend tot afschaffing van in- en uitvoerverboden en beperkingen;

b. sinds Mei 1927 is een groot aantal handelsverdragen gesloten, die in vele gevallen verlaging van invoerrechten inhouden; het belangrijkste is het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Duitschland, waarop de Economische Wereldconferentie onmiskenbaar haar invloed heeft doen gelden;

c. een ontwerp-classificatie is samengesteld door een Commissie voor de nomenclatuur van tarieven;

d. een ontwerp voor een Internationale Conventie, waarbij vreemdelingen gelijke rechten en behandeling gewaarborgd worden als inwoners, is gereed gekomen.

Van tariefverlaging is nog niet veel gebleken, wel van tariefverhoging, zelfs door landen, die zich voorstanders hebben verklaard van de aanbevelingen der Economische Wereldconferentie en op het punt van tariefverlaging door collectieve overeenkomst zijn nog geen vorderingen te boeken. De Economische Wereldconferentie, zoo vervolgde spreker, heeft ernstig getracht een stelsel van algemeene tariefverlaging te formuleeren, doch de zoozeer uiteenlopende belangen der verschillende landen en de stelsels, waarop de tarieven zijn gebaseerd, doen voor het slagen dezer pogingen het ergste vreezen.

Er zijn voortteekenen, dat Duitschland ernstig streeft naar verdere verlaging van zekere invoerrechten, zooals blijkt uit het rapport van den Economischen Raad van het Duitse Rijk, terwijl de uitslag der jongste verkiezingen aldaar de hoop versterkt, dat in de naaste toekomst stappen in de goede richting verwacht mogen worden. Vorderingen, hoewel zeer langzaam, in het wegnemen van handelsbelemmeringen kunnen geconstateerd worden, doch naar sprekers meening is het om de openbare meening te bevredigen dringend noodig, dat duidelijk merkbare tariefverlaging, zij het ook desnoods voorloopig voor enkele hoog getarifeerde artikelen, volgens een collectieve overeenkomst tot stand kome, wil het vertrouwen in het groote werk der Economische Wereldconferentie geen ernstig gevaar loopen.

De volgende resoluties werden voorgesteld en met algemeene stemmen aangenomen:

This Conference —

(1) Welcomes the Reports of the World Economic Conference, Geneva, and the International Chamber of Commerce, Stockholm, 1927, as showing a general consensus of opinion:

(a) that tariffs are too high and barriers against trade too many;

(b) that excessive tariffs lessen the buying power of consumers and thereby diminish the selling power of

producers and hamper the world's market for manufactured goods.

(2). From its practical experience of the cargoes which form the bulk of international trade, confirms the view put forward by the Economic Conference that —

„Agriculture is the occupation of the majority of workers throughout the world; its various products represent in value the greater part of human labour, and the exchange of its products against industrial products forms indeed the basis of world trade”

and therefore urges the importance of the Resolution adopted by that Conference, viz, that:

„In those States in which Customs protection is maintained, it should be reduced, both for industry and agriculture, to the lowest possible point indispensable to production; care should be taken to assist in the maintenance of an equitable balance between industry and agriculture and not to stifle one to the advantage of the other”.

Resolution No. 2.

This Conference —

welcomes the creation of the Consultative Committee of the Economic Organisation of the League and pledges the Shipping Industry throughout the world to place itself at the disposal of that Committee in securing effect for the Recommendations of the Economic Conference in order that international trade may be promoted and increased and that it may be carried to the best advantage”.

Bij de discussie werd door Engelsche en Deensche afgevaardigden de waarschuwing gegeven, dat hun landen niet als koper kunnen blijven optreden als andere landen door hooge tarieven hun grenzen sluiten.

Van Duitse zijde werd opgemerkt, met betrekking tot hetgeen de heer Heldring had gezegd over den invloed der verkiezingen, dat Duitschland een ernstige landbouwerisis doormaakt, die speciale maatregelen wettigt, terwijl de Amerikaansche afgevaardigde wees op het feit, dat tusschen de verschillende Staten der Unie geen tariefmuren bestaan, wat ontegenzeggelijk tot den bloei der Vereenigde Staten heeft bijgedragen.

In zijn tweede rede besprak de heer Heldring de ratificatie der verschillende conventies en vestigde in het bijzonder de aandacht op de Havenconventie, Genève, 1923, die gelijke behandeling verzekert aan schepen van alle naties in de havens der landen, die tot de Conventie toegetreden zijn. Hoewel door 39 naties geteekend, is de Conventie slechts door 9 van hen geratificeerd. Ofschoon de handelspolitiek van sommige landen geleid wordt door de principes in de Conventie vastgelegd en gevallen van vlagbevoorzegting thans minder veelvuldig voorkomen, blijven zij bestaan en geven aanleiding tot ongerustheid en het nemen van represaille-maatregelen.

Spreker stelde de volgende, met algemeene stemmen aangenomen resolutie voor:

This Conference —

1. Deplores the delay there has been in the ratification of the Conventions formulated to facilitate freedom of transit in international trade, and

2. Urges on the Governments of the Nations the need for the immediate Ratification of the Conventions relating to —

- I. Freedom of Transit.
- II. International Navigable Waterways.
- III. Maritime Ports.
- IV. Railways.
- V. Customs Formalities.
- VI. Sanitary Formalities in regard to Shipping.

Opgemerkt moge worden, dat de bedoelde Conventies I, III, IV en V door Nederland zijn geratificeerd, II door de Staten-Generaal is goedgekeurd, terwijl de goedkeuring van VI wordt voorbereid.

Het tweede zeer belangrijke onderwerp was „Veiligheid ter Zee”, daar op de Conferentie het gemeenschappelijk standpunt diende te worden vastgelegd, dat door alle reeders zal worden ingenomen t.o.v. de voorstellen van Britsche zijde gedaan tot herziening der Londensche Conventie van 1914, betreffende „Veiligheid ter Zee”, waartoe in het voorjaar van 1929 een Diplomatieke Conferentie zal worden gehouden.

Van deze bij uitstek scheepvaart-technische onderwerpen, betrekking hebbende op schottenindeeling,

redding- en brandblusmiddelen, aanvaringen, draadlooze telegrafie, roercommando, enz., zij hier alleen vermeld, dat op nagenoeg alle punten overeenstemming werd verkregen.

Het vraagstuk der „*Dubbele Belasting*”, dat ook op de agenda der vorige Conferentie een belangrijke plaats innam, kwam ook nu weer aan de orde.

De pogingen van den Volkenbond om dit vraagstuk op te lossen werden toegejuicht en instemming werd betuigd met de concept bilaterale overeenkomst No. I van het rapport van het „Committee of Technical Experts on Double Taxation and Tax Evasion”, waarin voorgesteld wordt de scheepvaart te belasten „only in the state in which the real centre of management is situated”, doch krachtig protest werd aangeteekend tegen de opmerkingen in het toelichtend rapport, waarbij deze bepaling niet imperatief doch facultatief wordt gesteld. De Internationale Kamer van Koophandel had in haar jongste Stockholm Congres eveneens hare bezwaren hiertegen in een resolutie neergelegd.

Aangezien bedenkingen waren gerezen tegen de concept bilaterale overeenkomsten III en IV van genoemd rapport, betrekking hebbende op het verstrekken van administratieve en juridische gegevens en hulp, die door anderen weersproken werden, besloot de Vergadering, dat deze concepten nog eens in studie zouden worden genomen.

Tijdens de discussie werd de aandacht gevestigd op de moeilijkheden, die het sluiten van verdragen tot vrijstelling van dubbele belasting op grond van wederkerigheid met Nederlandsch-Indië en de Britsche Dominions opleverde. Het feit, dat deze koloniën een eigen financieel beheer voeren, doch geen eigen vloot hebben, levert het grootste bezwaar op, waardoor voor de te derven inkomsten uit de belasting verkregen een compensatie dient te worden gegeven. Eene bevredigende oplossing is nog niet gevonden.

De volgende resoluties en aanbeveling werden aangenomen:

This Conference —

I. Reaffirms its conviction that the permanent solution of the problem of Double Taxation can only be found in a general international plan.

II. In the meantime, welcomes the progress made in concluding bi-lateral agreements for the reciprocal exemption of shipping from double taxation and urges all Governments who have not already done so to enter into such agreements in order to make the international chain as complete as possible.

III. Notes with satisfaction, as a step towards the general international plan, that the Conference of Experts convened by the League of Nations has put forward proposals for bi-lateral Conventions covering all industries including Shipping.

IV. While considering it of the greatest importance that any Convention such as that suggested should state as a positive principle, rather than by way of exception, that the shipping should be taxed „only in the State in which the real centre of management is situated” (that is, according to residence), it is prepared to accept the provisions of the proposed draft Bilateral Convention No. 1. It desires to point out that in the case of shipping, taxation in the country where the real centre of management lies is also in harmony with the general principle of taxation according to origin, and that the services on the High Seas from which profits, if any, arise, are performed under the jurisdiction of that country.

It approves and endorses the objection of the International Chamber of Commerce to the insertion by the Experts in their Commentary on this Convention of a clause making optional the adoption of the principle of taxing shipping according to residence, as rendering impossible that very uniformity in tax practice which it is the desire of the Experts to promote.

V. Observes that the League of Nations proposes the further consideration of this matter by a Conference of Experts, representing all countries, as a preliminary to a Diplomatic Conference as suggested by the World Economic Conference in 1927. It recognises that this decision represents a definite step forward, and reaffirms its belief that if full advantage is taken of the readiness of those engaged

in commerce and shipping to co-operation, such a Conference may well result in the adoption of a generally acceptable plan which will remove the burden of Double Taxation.

Recommendation.

The attention of the Committee having been drawn to the Draft Bilateral Conventions III and IV on Administrative Assistance and Judicial Assistance, it recommends that they be referred to the Constituents of the Conference for their observations with a view to consideration by this Committee.

Het afgeven van *garantiebriefven* tegen schoone cognossemmenten, waarover reeds in 1924 en 1926 van gedachten was gewisseld, werd ook nu weer besproken. Met ingenomenheid werd begroet het besluit der Internationale Kamer van Koophandel tot het benoemen van een Commissie bestaande uit kooplieden, bankiers, assuradeuren en reeders om deze zaak grondig te onderzoeken en tot een oplossing te brengen.

In afwachting van het rapport dezer Commissie werd een resolutie aangenomen, waarin den leden aanbevolen wordt:

(1) That the acceptance of such Letters of Indemnity should be communicated to the Owners of their Agents at the Port of discharge.

(2) That the Shipowners should, on application by the Underwriters concerned, disclose to them the existence of such Letters of Indemnity should a claim arise.

Omtrent *ontvangen om te worden verscheept*-cognossemmenten, die afgegeven worden, terwijl de goederen zich nog niet aan boord bevinden en waarvan een totaal verbod van afgifte in de practijk niet wel mogelijk is, werd gewezen op de desbetreffende besluiten van de Internationale Kamer van Koophandel te Stockholm in 1927, waarbij o.a. wordt voorgesteld, dat tusschen partijen het maximum aantal dagen wordt vastgesteld, waarin zoo'n cognossement mag worden afgegeven vóórdat het schip in de haven is en gereed om de lading te ontvangen.

Ook wat betreft *doorvoercognossemmenten* werd instemming betuigd met de besluiten van de Internationale Kamer van Koophandel op bovengenoemde Conferentie genomen en waarbij in groote lijnen werd vastgesteld op welke voorwaarden deze cognossemmenten, waarvoor het onmogelijk is een uniform systeem vast te leggen en die aanleiding kunnen geven tot vlagbevoorrechtiging en vervoermonopolies, moeten worden afgegeven.

Gewaarschuwd werd tegen het gevaar van *verhandelbare doorvoerdocumenten*, uitgegeven door de Spoorwegen en tegen het gebruik van het woord „cognossement” (Bill of Lading) voor documenten, uitgegeven zonder dat de reeder daarbij partij is. Tevens werd de aandacht gevestigd op het feit, dat soms wordt getracht in het cognossement voor plaats van aflevering der goederen opgenomen te krijgen een bepaalde plaats in een haven, hetgeen tot moeilijkheden aanleiding kan geven.

Van Scandinavische zijde was een bezwaar geopperd tegen de „Haagsche Condiitiën” (Hague Rules), die de reeders niet toestonden vrije lading en lossing te bedingen. Als oplossing werd aanbevolen op het cognossement te vermelden, dat de kosten van inladen zijn voor rekening van de verschepers, die van lossing voor de ontvangers en voor hun eigen risico, waardoor de reeder gevrijwaard is.

De *Verplichte Passagiersverzekering* was in de jongste vergadering van het Comité Maritime International langdurig besproken en tot eenig tastbaar resultaat was men niet gekomen; de zaak zou verder worden bestudeerd, terwijl onderhandelingen werden aangeknoopt met verschillende Emigrant-organisaties.

Door de geringe belangstelling in verscheidene landen voor deze zaak en de onwaarschijnlijkheid, dat ooit de aansprakelijkheid van den reeder vervangen zou kunnen worden door een bij de wet vastgestelde bescherming van passagiers, werd afgezien van het oorspronkelijk plan om de Verplichte Passagiersverzekering in een Conventie vast te leggen en werd het

voorstel gedaan om de bescherming geheel vrijwillig te doen zijn en deze in te voeren op dezelfde wijze als de York-Antwerp Rules voor Avery-Grosse.

Hiertegen werd aangevoerd, dat een dergelijk contract in den eenen Staat geldig, door een anderen (Amerika) niet erkend behoeft te worden en de wetgeving van sommige landen zonder wijziging een dergelijk contract niet toelaat. (Nederland, Frankrijk).

Besloten werd te onderzoeken of langs dezen weg eene oplossing te vinden zou zijn, terwijl de volgende resolutie werd geformuleerd, die door de Conferentie werd aangenomen:

This Conference is of opinion that —

Proposals for Passenger Insurance by the Shipowners against risk of accidents of all kinds, occurring during the voyage and which result in death or personal injury, as an alternative to and in substitution for all responsibilities in respect of such accidents imposed on the Shipowners by Law, can only be made effective if introduced as the York/Antwerp Rules on General Average were introduced, by way of voluntary contract, and not by means of a Convention.

This Conference, therefore, requests its Committee:

1. To continue its co-operation with the Migrant Organisations and the Comité Maritime International on the above basis, bearing in mind that such voluntary contracts will be of no value unless recognised as valid in the Law Courts of all countries.

2. To report to the Conference.

The decision of the Conference on the Proposals as a whole is deferred until such Proposals are brought forward in a definite form.

Verder kwam ter sprake de *ontrating* van schepen en het verstrekken van ontrattingscertificaten en hunne geldigheid in andere landen, in verband met de besluiten der Internationale Sanitaire Conventie, Parijs 1926. Aangedrongen werd op spoedige ratificatie dier Conventie en wederzijdsche erkenning der certificaten.

Met betrekking tot de *Documentaire Organisatie*, werd onderzocht welke vorderingen in de verschillende landen waren gemaakt t.o.v. het gebruik van uniforme documenten, waaronder charters. Zeer vele reeders bleken lid te zijn van Protecting and Indemnity Clubs, die de macht hebben hunne leden bepaalde charters voor te schrijven en desnoods straffend kunnen optreden. Besloten werd de actie voor uniformiteit voor documenten met kracht voort te zetten.

Bij de bespreking der *Avary-Grosse* werd instemming betuigd met de meening, uitgesproken op de vergadering van de Congres van de Internationale Kamer van Koophandel te Stockholm 1927, dat het gewenscht is de York/Antwerp Rules 1924 aan de praktijk te toetsen.

Omtrent de *Regels van Weenen* (Vienna Rules) werd medegedeeld, dat de Internationale Kamer van Koophandel in een vergadering in October a.s. de Vienna Rules, samengesteld door de International Law Association, en regelende de basis, waarop betalingen dienen te geschieden, in behandeling zal nemen; ook de nationale reedersverenigingen zullen hunne meening kenbaar maken.

Naar aanleiding van het gewijzigde rapport van Amerikaansche experts betreffende het *vrijboord van tankschepen*, werd deze zaak opnieuw bekeken en instemming met de voorstellen betuigd.

Bij de bespreking der Conventies betreffende de *Beperking der Reedersaansprakelijkheid, Scheepshypotheken en Bevoorrechte Schulden*, werd twijfel geopend aan de bedoeling van art. 6 der eerstgenoemde Conventie, voor het geval een schip op dezelfde reis meer dan één schadevering heeft en werd aangedrongen op een algemeen erkende officieele interpretatie van dit artikel. Tevens werd met klem gewezen op de groote wenschelijkheid van spoedige ratificatie dezer Conventies, waarbij opgemerkt zij, dat deze door Nederland noch geratificeerd noch goedgekeurd zijn.

Op de vergadering van het Comité Maritime International, Amsterdam 1927, was omtrent *beslag op schepen* (Arrests) besloten, dat een bijzondere Commissie zou worden benoemd om te trachten een inter-

nationale regeling dezer materie voor te bereiden. In Engeland is een nationale Commissie, onder voorzitterschap van Justice Hill, bezig deze kwestie te onderzoeken in verband met de Engelsche wetgeving.

Door bijzondere omstandigheden werd het voor het oogenblik beter geacht deze aangelegenheid te laten rusten en bepaalde de Conferentie zich tot de verklaring kennis genomen te hebben van hetgeen door het C.M.I. tot dusver is verricht.

Mr. Robert Haas, Chef der Afdeling Verkeerswezen van den Volkenbond, zette in een rede over *Internationale Organisatie* in breede lijnen de werkwijze uiteen van die afdelingen van den Volkenbond, die betrekking hebben op het verkeer en wees op de nauwe relaties tusschen de International Shipping Conference en de Internationale Kamer van Koophandel aan de eene zijde en de Verkeersorganisaties van den Volkenbond aan den anderen kant.

Hij bestreed de meening, die post had gehad, dat bovengenoemde verkeersorganisaties zich mengden in vraagstukken, die in scheepvaartkringen zelf zeer goed tot een oplossing konden worden gebracht. Er waren echter vele punten, waarin medewerking der Regeeringen of aanverwante industrieën noodzakelijk was en die onderwerpen werden door de verkeersorganisaties in behandeling genomen.

Verder drong spreker aan op spoedige ratificatie van de Conventies en constateerde met genoegen, dat sinds de vorige conferentie vooruitgang viel waar te nemen en thans de Havenconventie ook door Japan, Nederland, Duitschland en Zweden is geratificeerd.

Tenslotte werd op een voorstel van Amerikaansche zijde een resolutie aangenomen, waarbij de nationale organisaties worden verzocht hunne Regeeringen uit te noodigen om langs diplomatieken weg bij de Regeering der Vereenigde Staten aan te dringen het Panama Kanaal, dat thans slechts 8 uur per etmaal bevaren mag worden, dag en nacht open te stellen, in verband met het steeds toenemend verkeer.

Na de gebruikelijke dankbetuigingen werd de Conferentie den 15den Juni des namiddags 12.30 uur gesloten.

H.

DE HANDEL TUSSEN NEDERLAND EN NEDERLANDSCH-INDIË.

Dit onderwerp is den laatsten tijd nogal besproken in dagbladen en verslagen, en wel met een gevoel van ongerustheid over het verminderend aandeel van Nederland in den handel met Nederlandsch-Indië.

In een der dagbladen¹⁾ was het volgende staatje bijgevoegd:

	Uitvoer van Nederlandsch Oost-Indië (in millioenen guldens)				
	1888	1908	1912	1917	1925
naar Nederland ..	44.9	97.3	157.9	19.7	275.9
„ Amerika ...	7.4	49.8	16.2	200.1	251.3
„ Australië ...	2.6	5.3	13.9	23.4	35.6
„ ovr. landen ..	108.—	293.7	349.3	530.3	1222.—
	162.9	446.1	537.3	976.5	1784.8

Dit staatje vereischt in zooverre rectificatie als in 1912 en vroeger de Tinverschepingen naar Nederland door de Nederlandsch-Indische Regeering niet onder den uitvoer naar Nederland, doch abusievelijk onder „overige landen” werden opgenomen. In 1912 maakt dit een verschil uit van f 19.056.000.—, waarmede het uitvoercijfer naar Nederland verhoogd en dat naar „overige landen” verlaagd moet worden.

Het jaar 1917 kan gevoegelijk buiten beschouwing blijven, omdat gedurende den oorlog de geheele wereldhandel ontwricht en verplaatst was. Onder weglating van 1917 volgt hieronder een nieuw staatje, waarin de onjuistheid van den Regeeringstinafscheep in 1912 gecorrigeerd is en tevens het groote afzetgebied in Azië, dat hierboven onder „overige landen”

¹⁾ Vgl. Nieuwe Rotterdamse Courant van 14 Juni, avondblad.

voorkomt, voor de jaren 1912 en 1925 afzonderlijk vermeld wordt evenals dit met Amerika en Australië geschiedde.

naar	Uitvoer van Nederlandsch Oost-Indië (in miljoenen guldens)			
	1888	1908	1912	1925
Nederland.	44.9 = 27½ %	97.3 = 22 %	177.4 = 33 %	275.9 = 15 %
Amerika...	7.4 = 4½ "	49.8 = 11 "	16.2 = 3 "	251.3 = 14 "
Australië...	2.6 = 2 "	5.3 = 1 "	13.9 = 2½ "	35.6 = 2 "
Azië.....	} 108. = 66 "	} 293.7 = 66 "	} 241.8 = 45 "	} 879.6 = 49 "
ov. landen.				
	162.9	446.1	537.3	1784.8

Het percentage van het aandeel wordt thans er bij vermeld.

Toch geeft deze statistiek slechts een onzuiver beeld van den uitvoerhandel op Nederland, omdat onder deze rubriek opgenomen zijn de afschepingen naar „Holland voor orders”, waarvan slechts een gedeelte naar Holland zelf gedirigeerd wordt en de rest zijn weg vindt naar Engeland, Hamburg en Skandinavische landen.

Wat is nu de reden van den achteruitgang van Nederland's aandeel in den export uit Indië? Is die te wijten aan minder kundig optreden of gebrek aan ondernemingsgeest van den Nederlandschen koopman?

In vroegere jaren werden de Nederlandsch-Indische producten voor een zeer groot deel naar Nederland geconsigneerd ten einde aldaar in veilingen of door inschrijvingen te worden verkocht. Dat was mogelijk zoolang Nederlandsch-Indië voor een groot aantal dezer producten het monopolie bezat en daarvoor betrekkelijk hoge prijzen betaald werden. De toenemende concurrentie van andere productielanden en dalende prijzen noodzaakten den producent echter naar eene goedkoopere wijze van verkoop om te zien en die werd gaandeweg voor de meeste producten gevonden langs den natuurlijken weg van directen verkoop van het productieland naar het land van verbruik. Alleen voor kwaliteitsartikelen zooals Tabak, waarin buitendien geen concurrentie bestaat, wordt ook thans nog het oude systeem van consignatie naar Holland en publieken verkoop aldaar toegepast. De koopers van dit gewilde product van Sumatra komen dan zelf naar Holland om het blad te keuren en hunne uiterste prijzen daarvoor door inschrijving bekend te maken. Een ander kwaliteitsartikel, dat gedeeltelijk nog naar Holland ten verkoop geconsigneerd wordt, is Thee, doch hiervoor heeft zich evenals voor de meeste andere artikelen ook een markt in Java zelf gevormd, van waar het product dan op den meest directen weg naar het land van consumptie verzonden wordt met vermindering van de kosten van overscheep, opslag en commissie in Nederland. Dit neemt niet weg, dat van den theeoogst nog een groot gedeelte naar Holland geconsigneerd wordt, omdat vele koopers de thee zelf willen proeven alvorens tot inkoop over te gaan. Ook naar Londen wordt thee om dezelfde reden in consignatie gezonden en wel hoofdzakelijk van theeondernemingen, die met Engelsch kapitaal werken en waarvan de Directie in Engeland gevestigd is.

De stapelartikelen daarentegen worden, met uitzondering van Kinabast, waarvoor Java nog vrijwel een monopolie bezit, thans zoo goed als alle op Java verkocht. Het laatste artikel van deze rubriek, dat nog lang naar Nederland geconsigneerd bleef, was het Banka Tin van het Nederlandsch-Indische Gouvernement. De oorlog heeft daarin eene gedwongen wijziging gebracht; de Regeering werd genoodzaakt er toe over te gaan het tin te Batavia te verkoopen. Deze wijze van verkoop is zoo goed bevallen en het voordeel, dat gelegen was in het betalen van een hooger prijs in Indië vergeleken met consignatie naar Nederland, bleek zoo overtuigend, dat ook na afloop van den oorlog de Regeering bleef vasthouden aan verkoop van het Banka Tin in Java.

Resumeerende komt men tot de uitspraak, dat het dalend aandeel van Nederland in den uitvoer uit Nederlandsch-Indië het natuurlijk gevolg is van het streven van den Nederlandsch-Indischen producent

om voor zijn product den hoogstmogelijken prijs te bedingen, waaraan directe verscheperingen van het land van productie naar het land van consumptie nauw verbonden zijn. Ook de ontsluiting van het onmetelijke gebied in Azië zal hoe langer hoe meer een groot aandeel van den uitvoer van Nederlandsch-Indië eischen.

Intusschen is het een verblijdend teeken voor Nederland, dat de geldswaarde van den uitvoer daarheen in de dertien jaren van 1912 tot 1925 met 55 pCt. is toegenomen, nl. van f177.400.000.— tot f275.900.000.—. Zoolang deze omvang jaarlijks een behoorlijke stijging aantoonde is er reden tot tevredenheid, al blijft het percentsgewijze aandeel van Nederland dalen.

In elk geval is daarmede ook in ontkennenden zin de vraag beantwoord of de achteruitgang van Nederland's aandeel in den uitvoer te wijten is aan gebrek aan ondernemingsgeest van den Nederlandschen koopman.

Het zij hier uitdrukkelijk vermeld, dat het bovenstaande uitsluitend geldt voor den uitvoer uit Nederlandsch-Indië en niet van toepassing is op den invoer in Indië. Daarvoor gelden weer andere wetten en blijft het aan deskundigen op dat gebied overgelaten daarover in beschouwingen te treden.

Wat echter voor elk gebied van handel en industrie met Nederlandsch-Indië geldt, dat is de ernstige raad aan Nederlanders om naar Indië te zenden de beste en knapste hunner zonen. Het gebied voor ontplooiing hunner kennis en krachten is groot en veelbelovend.

A. V.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DUITSCHLAND ONDER HET HERSTELRÉGIME.

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons:

In zijn rapport over het derde hersteljaar¹⁾ oefende de Generaal-Agent voor Herstelbetalingen critiek uit op bepaalde onderdeelen van de financieele politiek van Duitschland en bracht hij zijn opvattingen omtrent de toekomstige ontwikkeling van het Herstelplan naar voren.

In zijn op 7 Juni jl. verschenen interim rapport knoopt hij aan bij deze uiteenzettingen. Ten aanzien van het eerste punt constateert hij, dat de regeering de door haar in haar antwoord op het memorandum van den Generaal-Agent gedane toezeggingen bij verschillende gelegenheden nader heeft omschreven en dat zij verschillende maatregelen heeft genomen om deze toezeggingen gestand te doen.

Zoo waren de buitengewone uitgaven op de eind November 1927 ingediende begrooting voor 1928—'29 sterk verlaagd en werden, in tegenstelling met wat in de beide voorafgaande fiscale jaren het geval was geweest, geen nieuwe credieten aangevraagd tot dekking van tekorten op den buitengewonen dienst. Aldus werd begonnen met de beëindiging van een hoogst ongewenschte politiek, die tot een ongedekt deficit uit dezen hoofde van 662 miljoenen aan het einde van het jaar 1927—'28 had gevoerd.

Voorts werd in Januari 1928 een conferentie van de eerste ministers der verschillende Staten bijeengeroepen ten einde de middelen tot bezuiniging op en vereenvoudiging van de overheidshuishoudingen te bespreken. Deze conferentie nam weliswaar geen bepaalde besluiten aan, doch vestigde de aandacht der publieke opinie op deze punten en had de instelling van een studiec ommissie ten gevolge.

De commissie van advies in zake buitenlandsche leeningen aan te gaan door Staten en gemeenten (Beratungsstelle) gaat thans, alvorens hare goedkeuring aan een haar voorgelegde leening te hechten, de financieele politiek van den credietnemer en het bedrag der reeds door hem in het binnenland opgenomen gelden na.

Ten slotte is een begin gemaakt met de publicatie der belastingontvangsten van Staten en gemeenten.

Het feit, dat — zooals uit het een en ander blijkt

1) Zie E.-S. B. Nos. 626 en 629.

— het Rijk thans in zake de overheidsfinanciën de leiding op zich heeft genomen en dat de autoriteiten thans meer doordrongen zijn van de noodzakelijkheid van groote zuinigheid op dit gebied, wijst ongetwijfeld op een duidelijken vooruitgang in de richting van gezonde en goed georganiseerde overheidsfinanciën. Niettemin blijft er nog veel te doen. Vertoonen de inkomsten van het Rijk in verband met de stijging van loonen en winsten en de vergrooting der consumptie nog steeds een belangrijke toeneming, hiertegenover staat, dat de uitgaven evenzeer stijgen. Bovendien blijkt uit de cijfers, dat de tendens bestaat om elke stijging der inkomsten te gebruiken voor nieuwe uitgaven en subsidies, zoodat het evenwicht in het budget grotendeels afhankelijk is van de toeneming der belastingopbrengsten. Definitieve regeling van de financiële verhouding tusschen het Rijk en de Staten en gemeenten wordt steeds uitgesteld en aldus een toestand bestendig, waarbij het Rijk een steeds toenemend bedrag van de door hem geheven belastingen moet afstaan en waarbij bezuiniging op de huishoudingen van Staten en gemeenten wordt tegengegaan.

De Generaal-Agent geeft het volgende vergelijkende overzicht, waarin de verschillende rijksbudgets (ge woon, buitengewoon en — behalve voor het laatste jaar — „Kriegslasten” budget) zijn samengevat (alles in millioenen R.M.).

	Definitieve resultaten			Voorl. uitkomsten	Begroo-ting
	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29
Inkomsten.					
Belastingen	5.765	4.893	4.713	5.550	6.060
Invoerrecht en accijnzen	1.557	1.963	2.462	2.940	2.802
Ink. uit Staatsbedr. en beleggingen	147	77	180	177	332
Boeten, vergunningen enz.	188	187	186	194	144
Muntwinst	100	214	149	100	175
Totaal	7.757	7.730	8.072	9.020	9.513
Uitgaven.					
Overdracht aan Staten en gemeenten	2.770	2.596	2.626	3.012	3.218
Bestuursuitgaven	1.660	1.967	2.276	2.472	2.501
Werkloosheidszorg	36	163	426	323	125
Militaire pensioenen	998	1.330	1.375	1.555	1.674
Burgerlijke „	69	99	88	98	106
„Innere Kriegslasten” ..	1.137	353	305	213	213
Uitvoering Experts Plan .	—	291	537	332	1.228
Res. Comm.verpandebelast.	—	—	13	67	20
Afloss. van schatkistwissels	74	163	87	—	—
Afloss. v. nieuwe Staatssch.	364	90	83	86	73
Dienst der gevaloris. „	—	1	241	409	354
Beleggingen en leeningen.	112	391	483	249	189
Totaal	7.220	7.444	8.543	9.316	9.701
Surplus	537	286	—	—	—
Deficit	—	—	471	296	188

Wat het budget voor het loopende jaar betreft, moge worden aangeteekend, dat het aandeel der buitengewone uitgaven, voor 1927/28 nog 493 millioenen R.M. bedragend, door een reeks van bezuinigingen — met name op de werkloosheidszorg — tot 173 millioenen R.M. is teruggebracht.

De opbrengst der belastingen wordt 500 millioenen R.M. hooger getaxeerd dan over 1927/28, voornamelijk op te brengen door inkomsten-, vermogens- en omzetbelasting. De stijging der inkomsten uit de staatsbedrijven is hoofdzakelijk toe te schrijven aan terugbetaling van voorschotten en aan hogere winst van de Rijkspost.

De uitgaven zijn vrijwel over de geheele linie gestegen. Bij de toeneming der bestuursuitgaven spelen de uitgaven voor sociale doeleinden een belangrijke rol. De „Innere Kriegslasten” bleven onveranderd; zij omvatten een groot aantal posten, waaronder verplichtingen, voortvloeiend uit het vredesverdrag en niet vallend onder het Plan der Experts, schadevergoeding aan Duitschers in het buitenland, pensioenen

aan vroegere Deutsche ambtenaren in het bezette gebied, enz.

De tekorten der laatste drie jaren zijn gedekt geworden uit de overschotten der twee voorafgaande jaren, uit de opbrengst der nominaal 500 millioenen R.M. bedragende staatsleening van Februari 1927, door gebruik te maken van het tot dusver buiten het budget gebleven „Betriebsmittelfonds” en door het achterwege laten van reeds genoteerde uitgaven. Als resultaat sluit de staatshuishouding der genoemde jaren ten slotte nog met een overschot van 4 millioenen R.M. af.

In de beschouwingen van den Generaal-Agent over de buitenlandsche credieten komt het eerst de noodzakelijkheid eener nadere uitwerking van het Plan der Experts ter sprake. De buitenlandsche leeningen op langeren termijn becijfert hij als volgt:

Buitenlandsche leeningen (in millioenen R.M.)	1925	1926	1927	Jan. tot 31 Mei '28.	Totaal
Staatsleeningen	138,6	270,6	267,3	—	676,5
Provinciale en gemeentelijke leeningen	256,0	249,5	112,5	167,8	785,8
Leeningen van overheidsbedrijven:					
a) van het Rijk	161,7	25,5	336,0	126,0	648,9
b) van Staten, Provincies en gemeenten....	202,8	351,5	205,7	281,6	1041,6
Leeningen van particuliere ondernemingen	472,0	742,0	597,3	280,4	2091,7
Leeningen van kerkelijke organisaties	25,1	57,6	4,1	23,1	109,9
Totaal	1256,2	1696,4	1522,9	878,9	5354,4

Het totaalbedrag is nog te verhoogen met de Deutsche buitenlandsche leening van 1924 tot een nominaal bedrag van 960 millioenen R.M. en een belangrijk doch niet voor nadere vaststelling vatbaar bedrag van door het buitenland gekochte Deutsche effecten. Hiertegenover staat echter, dat het bedrag der reeds plaats gevonden aflossingen op 500 millioenen R.M. te schatten is en dat Duitschland op zijn beurt ook buitenlandsche effecten heeft aangekocht. Het bedrag der Deutsche verplichtingen op korten termijn werd door den Minister van Economische Zaken in October 1927 op 3600 millioenen R.M. getaxeerd, sedertdien is het waarschijnlijk nog toegenomen.

De kapitaalvorming in Duitschland, ofschoon zeer veel grooter dan de kapitaal import, is volgens den Generaal-Agent onder de huidige omstandigheden niet voldoende, zoodat dit land, aangenomen, dat in de industrie geen malaise ontstaat, voor belangrijke bedragen op buitenlandsch crediet zal aangewezen blijven.

„Willen de noodzakelijke buitenlandsche credieten blijven toestroomden, dan is het noodzakelijk, dat het vertrouwen van de buitenlandsche beleggers ten volle gehandhaafd blijft. Dit brengt voor de Deutsche geldnemers de verplichting mede om de buitenlandsche markt niet te overladen. Het werpt verder de vraag op, hoedanig de buitenlandsche belegger de Deutsche herstelverplichting in haar huidige vorm waardeert. Naarmate de buitenlandsche schuld van Duitschland stijgt, zal de buitenlandsche belegger met grooten nadruk een duidelijke omlijning van de uiteindelijke grootte der herstelbetalingen vorderen. Wordt deze vraag niet te juister tijd beantwoord, dan kan worden aangenomen, dat de beleggers over de heele wereld minder bereid zullen worden om hun spaargelden aan Duitschland uit te leenen en zullen ze dit slechts doen, indien de interest een voldoende hooge risicopremie biedt. De definitieve vaststelling der herstelverplichtingen wordt, al was het alleen maar uit deze overweging, een aangelegenheid van toenemende praktische beteekenis.”

In zijn conclusies komt de Generaal-Agent nogmaals op de noodzakelijkheid eener definitieve vaststelling der herstelverplichtingen van Duitschland terug:

„Het plan heeft, zowel wat de betaling der op grond

der herstelverplichtingen verschuldigde bedragen als wat de overmaking daarvan betreft, bij voortdoring met goed gevolg gewerkt. Duitschland heeft regelmatig en punctueel betaald, het Transfer Committee heeft de betalingen ten volle aan de crediteurstaten overgemaakt. De verschillende onderpanden hebben zich zoodanig ontwikkeld, dat zij, ook wanneer de volle herstelbetalingen zullen moeten worden verricht, volkomen toereikend zullen zijn. Het plan heeft het vertrouwen hersteld en de reconstructie van Duitschland mogelijk gemaakt. Daarmede heeft het beslissenden invloed gehad op den wederopbouw van Europa en tevens zijn primaire doel, de verkrijging en overmaking der herstelbetalingen, van den aanvang af bereikt." Het welslagen van het plan mag echter zijn ware natuur niet verbergen. De Experts zelf bevalen het plan niet aan als een doel op zichzelf, doch veeleer als een middel om tot oplossing van een urgent probleem te komen en om practische resultaten te bereiken. Zij richtten zich in de eerste plaats op de voldoening van Duitschlands herstelschuld aan de geallieerden en meer in het algemeen op reconstructie van Duitschland, niet alleen als middel ter verkrijging van reparatiebetalingen, maar ook als een deel van het grotere probleem van den wederopbouw van Europa. Ik geloof — zooals reeds is uiteengezet in de conclusies van mijn laatste rapport — dat van beide standpunten beschouwd de definitieve vaststelling van Duitschlands herstelverplichtingen het fundamentele probleem blijft en dat het belang zoowel van de crediteurstaten als dat van Duitschland meebrengt, dat een definitieve regeling, die de instemming van beide partijen heeft, tot stand komt zoodra, om de slotwoorden van de Experts te gebruiken, „de omstandigheden zulks mogelijk maken”.

DE STABILISATIE VAN HET GELDWEZEN IN GRIEKENLAND.

Prof. Xénophon Zolotas te Athene schrijft ons:

I. Kort overzicht van de ontwikkeling van het geldwezen en van de openbare financiën in Griekenland van 1910 tot 1927.

De ontwikkeling van het geldwezen en van de openbare financiën in Griekenland gedurende de laatste jaren dient van 1910 af te worden bestudeerd, aangezien in dat jaar een periode met kenmerkende bijzonderheden aanvangt, welke tot 1927 heeft geduurd.

Wat het geldwezen betreft, beginnen wij met vast te stellen, dat sinds 1910 de stabilisatie van de drachme, die van 1875 af voortdurend fluctueerde, tot stand is gekomen. De waardevastheid van de drachme werd verzekerd door de toepassing van den goudwisselstandaard, welke bij de wet G. X. M. B. van het jaar 1910 werd ingevoerd. Deze wet kende aan de Nationale Bank het recht toe boven een bepaalde grens biljetten uit te geven met het oog op den aankoop van goud of buitenlandsche deviezen tegen pari en met de verplichting laatstgenoemde op aanvraag weder tegen pari te verkoopen, waarbij hetzelfde bedrag aan bankbiljetten aan den omloop moest worden onttrokken.

Wat de openbare financiën betreft merken wij op, dat van 1910 tot 1927, toen de stabilisatie een aanvang nam, wij met een buitengewoon tijdvak hebben te maken, gedurende hetwelk de Staat door de verschillende oorlogen, revoluties en den toevloed van vluchtelingen voortdurend groote buitengewone uitgaven noodig had.

Indien wij dit tijdvak onderverdeelen op grond van de wijze, waarop de buitengewone uitgaven van den Staat zijn gedekt, en in het bijzonder in verband met de toevlucht tot de uitgifte van bankbiljetten tegen een gedwongen koers, dan kunnen wij drie étappes in de financieele en monetaire politiek van Griekenland onderscheiden.

Tijdens de eerste periode werden de buitengewone uitgaven van den Staat door leeningen gedekt; dit tijdvak loopt van 1910 tot 1915. In deze periode noodzaakten de militaire voorbereidingen en vervolgens de

Balkanoorlogen tot buitengewone uitgaven. De Staat zag kans zijn behoeften te dekken door binnenlandsche en buitenlandsche leeningen, zoodat inflatie van de drachme vermeden werd en de goudpariteit gehandhaafd bleef.¹⁾

De tweede periode omvat de jaren 1915 tot 1920 en werd gekenmerkt door het feit, dat de buitengewone uitgaven van den Staat werden gedekt door middel van leeningen, gecombineerd met de uitgifte van bankbiljetten, welke door buitenlandsche credieten waren verzekerd.

In den aanvang van deze periode bevond Griekenland zich in een toestand van mobilisatie, vervolgens in staat van oorlog. Geweldige uitgaven waren derhalve noodzakelijk, die gedekt werden door binnenlandsche leeningen en in hoofdzaak door credieten, die door de geallieerde mogendheden werden verstrekt. Deze voorschotten zijn geen credieten in den eigenlijken zin van het woord, maar inschrijvingen in het Grootboek als garantie voor de uitgifte van papieren geld. Gedurende dit geheele tijdvak heeft de Staat op grond van dergelijke credieten een totale som van 1.069.871.070 drachmen bij de Nationale Bank opgenomen.

Voorts heeft de Staat de Bank verzocht voorschotten te verleen aan de Fransche en Engelsche troepen in Macedonië, voorschotten, die, vermeerderd met de rente, een totaal van 426.414.377 drachmen hebben bereikt, d.w.z. dat de Bank door een vergroting van de circulatie betalingen heeft verricht, tot een totaal bedrag van 1.496.255.447 drachmen. De credieten der geallieerde mogendheden dienden voor trekkingen gedurende den oorlog, indien de beschikbare middelen van de Nationale Bank in het buitenland beneden de 100 millioen gouddrachmen daalden. De bedragen, die op deze credieten tot eind 1920 zijn opgenomen, en waartegenover een gelijk bedrag aan bankbiljetten aan den omloop is onttrokken, beliepen 356.471.273 drachmen. De geallieerde mogendheden hebben echter geweigerd het restant van deze credieten uit te betalen ingeval hun verklaring van 8 December 1920, waarbij zij de economische blokkade van Griekenland uitvaardigden.

Het papieren geld, dat onder garantie van deze credieten is uitgegeven, is in omloop gebleven, ofschoon de credieten geannuleerd zijn.

In het derde tijdvak van 1920 tot 1927 werden de buitengewone uitgaven van den Staat gedekt door de uitgifte van bankbiljetten en gedwongen leeningen. De uitgaven van den Staat zijn in deze periode aanmerkelijk gestegen, zoowel door den oorlog als door den toevloed van vluchtelingen in Griekenland. De Staat, die in de onmogelijkheid verkeerde, leeningen in het binnenland of in het buitenland af te sluiten, heeft zijn toevlucht genomen tot de uitgifte van bankbiljetten tegen gedwongen koers. Op deze wijze ontam de Staat aan de Bank een bedrag van 3.263.405.000 drachmen.

In dezelfde periode werden twee gedwongen leeningen uitgegeven op een wijze, die in het financieele leven der Staten geheel nieuw was. Zij hadden plaats door een splitsing van de bankbiljetten, die bij de eerste leening de helft en bij de tweede een derde van hun waarde verloren. Terzelfdertijd ging de bank over tot de uitgifte van bankbiljetten tot een bedrag, dat gelijk was aan de waardevermindering van de geldcirculatie, welk bedrag zij in de schatkist stortte. Bij de eerste gedwongen leening verkreeg de Staat 1288 millioen drachmen en bij de tweede 1200 millioen drachmen.

Dit korte overzicht van de Grieksche financiën geeft ons het recht vast te stellen, dat de inflatie door den Staat in het leven is geroepen.

De fiduciaire circulatie bedroeg aan het einde van elk jaar in millioenen drachmen:

¹⁾ A. Andréadès „Les finances de la Grèce”, Journal des Economistes, 15 April et 15 Mei 1925.

1910	132	1919	1.412
1911	142	1920	1.508
1912	206	1921	2.161
1913	245	1922	3.147
1914	265	1923	4.681
1915	394	1924	4.866
1916	569	1925	5.339
1917	874	1926	4.864
1918	1.304	1927	4.966

De vermeerdering van de circulatie ging gepaard met een stijging van de prijzen, zooals blijkt uit den volgende index voor de kosten van levensonderhoud in Griekenland:

1914	100	1921	398
1915	117	1922	636
1916	159	1923	1181
1917	256	1924	1235
1918	366	1925	1414
1919	323	1926	1707
1920	351	1927	1873

Wat den wisselkoers betreft, kon de Bank tot het einde van 1919 de drachme op pari handhaven, ondanks de inflatie en de stijging van het algemeen prijspeil. In het volgend tijdvak was de Bank door de uitputting van haar reserves en credieten onmachtig den wisselkoers op hetzelfde peil te houden. Van dit oogenblik af had de speculatie vrij spel en tot eind 1927 heeft de buitenlandsche waarde van de drachme bijna zonder ophouden de richting gevolgd, die de speculatie haar gaf.

In Juli 1919 had de dollar nog een waarde van 5,20 drachmen, evenals vóór den oorlog, maar reeds in Januari 1920 steeg de koers tot 7,57 drachmen. In Maart 1923 noteerde de dollar een hoogsten prijs van 90,83 drachmen en tot in den aanvang van 1927 schommelde hij tusschen 33 en 89 drachmen. Deze periode van groote schommelingen in den wisselkoers eindigt in het najaar van 1926, toen de periode van feitelijke stabilisatie van het Grieksche geldwezen een aanvang nam.

II. De stabilisatie.

1. *Evenwicht in de begrooting.* — Zooals wij hierboven hebben opgemerkt, is de Staat de oorzaak van de depreciatie van het geldwezen geweest; geen enkele poging tot stabilisatie kon dan ook slagen zonder een definitief herstel van de openbare financiën. Terzelfdertijd is, bij een instabiel geldwezen, het in evenwicht brengen van de begrooting onmogelijk. Deze beide vraagstukken zijn volkomen aan elkaar verbonden, aangezien de oplossing van het eene tevens die van het andere noodzakelijk maakt.

Het is dan ook duidelijk, dat de Grieksche regeering, toen zij het plan had de drachme te stabiliseeren, bijzondere betoekenis heeft toegekend aan het evenwicht in de begrooting. Volgens de verwachtingen van den Minister van Financiën zou de begrooting 1927/28 een tekort van ongeveer 2800 miljoen drachme laten.

Onder dergelijke omstandigheden was het onmogelijk een stabilisatie van het geldwezen ernstig te overwegen; eerst diende men de openbare financiën in evenwicht te brengen. Met dit doel heeft men eenzijdig de belastingen en voornamelijk de indirecte belastingen verhoogd, terwijl men anderzijds belangrijke bezuinigingen in alle takken van administratie heeft ingevoerd. Op deze wijze kwam men tot een raming van de ontvangsten over het dienstjaar 1927/28 van 8821 miljoen drachmen en een raming van de uitgaven van 8878 miljoen drachmen. Volgens deze vooruitzichten zou het tekort van 2800 miljoen tot 49 miljoen drachmen worden teruggebracht. De reeds verkregen resultaten toonen aan, dat, indien de begrooting al geen overschot zal laten, het tekort het geraamde bedrag niet te boven zal gaan.

Wat de achterstallige tekorten op de begrootingen van de voorafgaande jaren betreft, waarvan het totaal 1137 miljoen drachmen bedraagt, is het onmogelijk,

deze door middel van de gewone inkomsten te dekken. Men zal hiervoor een derde deel van de stabilisatie- en vluchtelingenleening gebruiken, zooals wij zoo dadelijk zullen zien.

De verzekering van het evenwicht der begrooting over het jaar 1927/28 is op zichzelf nog geen voldoende basis voor de stabilisatie, indien men niet zeker is, dat dit evenwicht ook de volgende jaren zal bestaan. Immers, het ontstaan van een tekort zou den Staat in moeilijke omstandigheden brengen en de reeds verkregen stabilisatie verstoren.

Op grond van de reeds verkregen resultaten zijn wij gunstig gestemd ten opzichte van het evenwicht in de openbare uitgaven en inkomsten, ook wat de toekomst betreft. Volgens de ramingen van den Minister van Financiën zal het dienstjaar 1928/29 sluiten met een tekort van 80 à 100 miljoen drachmen, terwijl de dienst 1929/30 een surplus zal opbrengen.

Bovendien heeft de Grieksche regeering door het protocol van Genève de verplichting op zich genomen, om al haar krachten in te spannen de begrooting tot het einde van het dienstjaar 1929/30 beneden een totaal van ongeveer 9 milliard drachmen te houden en een volstrekt evenwicht tusschen de gewone uitgaven en inkomsten van den Staat te handhaven.

Uit dit alles volgt, dat de grootste moeilijkheid, die zich het eerst bij iedere poging tot stabilisatie voordoet, in Griekenland met succes is opgelost.

2. *Regeling der schulden en uitgifte van de stabilisatie- en vluchtelingenleening.* — Het evenwicht der openbare financiën en het gunstig resultaat der stabilisatie zouden niet verzekerd zijn zonder een regeling der binnenlandsche en buitenlandsche schuld. De publieke schuld van Griekenland in 1927 bedroeg 2.294.494.786 gouddrachmen en 8.282.131.147 papierdrachmen.

Zooals ook in andere oorlogvoerende landen heeft plaats gehad, heeft de Grieksche staat, sinds 1918, zijn toevlucht genomen tot de uitgifte van nationale verdedigingsbiljetten op korten termijn, die door de Nationale Bank zijn aangenomen tot vergrooting van haar middelen. Het hoogste bedrag aan nationale verdedigingsbiljetten, dat in circulatie is geweest, bedroeg 1933 miljoen drachmen op 23 Juli 1924. Tegen het einde van 1925 werd de terugbetaling van deze bons echter problematisch, de Staat nam daarop den 23en Januari 1926 de verplichting op zich den toestand definitief in orde te brengen. Bij verordening schortte de Staat de vernieuwing van de vervallende bons op, evenals de uitgifte van nieuwe bons. De bons, die den 31en Maart 1927 vervielen, werden ten volle in contanten betaalbaar gesteld, terwijl die, welke eerder vervielen, ten deele in geld en ten deele in 8 pCt. obligaties met een looptijd van ten hoogste tien jaren betaalbaar waren.

De schulden, voortvloeiend uit het crediet der geallieerden, waarover wij hierboven reeds gesproken hebben, zijn tot nog toe niet geregeld. Wat de regeling met Engeland betreft dient te worden opgemerkt, dat volgens de overeenkomst van April 1927 het aan Engeland terug te betalen bedrag, vermeerderd met een rente van 4,7 pCt., £ 6.950.000 bedraagt en in 62 jaar moet worden gekweten. Een soortgelijke overeenkomst is gesloten met de Vereenigde Staten in Januari 1928. Het geheele terug te betalen bedrag werd met interest vastgesteld op \$ 16.127.922, terug te betalen in 62 annuïteiten.

De wederkerige schulden met Frankrijk zijn nog niet definitieve geregeld, aangezien beide partijen overeengekomen zijn de schatting van het oorlogsmateriaal aan een scheidsrechter op te dragen.

Na de regeling van de oorlogsschulden is het aangaan van nieuwe leningen mogelijk geworden, die onmisbaar zijn voor de reorganisatie van de openbare financiën en de stabilisatie van het geldwezen.

Met dit doel heeft Griekenland de hulp ingeroepen van den Volkenbond in de hoop, dat deze erin toe zou

stemmen, dat de desbetreffende leening onder zijn toezicht zou worden uitgegeven. De Volkenbond heeft erin toegestemd Griekenland bij zijn economisch herstel behulpzaam te zijn, en bij het protocol van 15 September 1927 de uitgifte van een leening goedgekeurd, waarvan de opbrengst bestemd is voor de stabilisatie van het Griekse geldwezen, de delging van de achterstallige tekorten op de begrooting en het verschaffen van onderdak aan de vluchtelingen.¹⁾ Het totaal van de leening kan het bedrag van £ 9 miljoen niet te boven gaan.

Tengevolge van dit Protocol zijn op 30 Januari 1928 te Londen twee overeenkomsten gesloten, voor een stabilisatie- en vluchtelingenleening à 6 pCt. tusschen de Griekse regeering en Hambros Bank Ltd., Erlangers Speyer and Company, National City Company and National City Bank of New York.

Volgens deze overeenkomsten zal het effectief bedrag van de leening maximaal £ 6,5 miljoen bedragen; de rest à £ 2,5 miljoen, die nog ontbreekt om te komen tot het bedrag van £ 9 miljoen, waarin bij het Protocol van Genève is voorzien, zal door de schatkist van de Vereenigde Staten worden verstrekt volgens een speciale overeenkomst, die heeft plaats gehad na het protocol van Genève.

3. *De oprichting van de Bank van Griekenland.* — Tot 14 Mei 1928 bezat de Nationale Bank van Griekenland het recht tot uitgifte van bankbiljetten. Deze bank heeft zich echter niet bepaald tot haar functie van emissiebank, maar zij heeft ook den vorm van een handels- en landbouwbank aangenomen. Deze houding van de Nationale Bank van Griekenland scheen den Volkenbond geen voldoende waarborgen te bieden om haar de opdracht tot stabilisatie van de drachme toe te vertrouwen.

Daarom heeft men besloten een nieuwe bank op te richten onder de benaming van Bank van Griekenland, die den vorm van een zuivere emissiebank zal hebben.

Deze Bank heeft den 14en Mei 1928 haar werkzaamheden aangevangen, met het privilege uitsluitend bankbiljetten in Griekenland uit te geven; dit privilege is verleend tot 31 December 1960.

De voornaamste plicht van de Bank is het nemen van maatregelen, noodzakelijk voor de stabiliteit van de goudwaarde van haar biljetten. Te dien einde oefent zij binnen de grens van haar statuten de contrôle uit op het geld- en credietwezen van Griekenland. De Bank is niet verplicht haar biljetten in goud in te wisselen. Zij moet alleen, indien een persoon bij den hoofdzetel van de Bank te Athene goud vraagt of aanbiedt, deze persoon tegen een vasten koers deviezen, afkomstig van landen, waar de gouden standaard heerscht en waar het geld volgens de wet en de practijk op zicht inwisselbaar is in goud, dat uitgevoerd mag worden, verkoopen of afkopen. De lijst met de namen van deze landen wordt in de officieele Staatscourant gepubliceerd. Evenwel zal niemand het recht hebben om een bedrag buitenlandsche deviezen te vragen of aan te bieden, indien de waarde hiervan minder is dan 10.000 drachmen.

Alle bankbiljetten, die de Bank van Griekenland uitgegeven heeft, zijn wettelijk betaalmiddel, maar dit zijn eveneens de bankbiljetten, welke tot 14 Mei 1928 door de Nationale Bank van Griekenland in omloop gebracht zijn. Deze laatstgenoemde bank heeft echter op dien datum het recht tot uitgifte van bankbiljetten verloren.

Wat de dekking van de bankbiljetten betreft, schrijven de statuten de Bank een reserve van ten minste 40 pCt. van de in omloop zijnde bankbiljetten en van de andere direct opeisbare verplichtingen voor.

Op den 14en Mei 1928, toen de Bank van Griekenland haar werkzaamheden aanving, waren de bank-

¹⁾ Zie het artikel van Mr. J. van Walré de Bordes „De Septemberzitting van het Financieele Comité van den Volkenbond” opgenomen in ons blad van 12 Oct. 1927. (Red.)

biljetten en de direct opeisbare verplichtingen als volgt gedekt:

Goud	876.306.261	Bankbiljetten	
Buitenlandsche deviezen . . .	3.066.697.849	in circulatie	4.863.352.808
		Andere direct opeisbare verplichting.	2.522.756.836
		Totaal	7.386.109.644
	3.943.004.110		

Hieruit blijkt, dat de dekking van de in omloop zijnde bankbiljetten 81,51 pCt. bedraagt en die van de bankbiljetten en andere direct opeisbare verplichtingen te zamen 53,67 pCt.

4. *Het niveau, waarop gestabiliseerd is.* — Vanaf Januari 1927 heeft de buitenlandsche waarde van de drachme een zeer groote stabiliteit vertoond, zoodat men vanaf dien tijd van een feitelijke stabilisatie kon spreken. De Regeering is eerst zestien maanden later bij een decreet van 12 Mei 1928 tot de wettelijke stabilisatie overgegaan.

Bij dit decreet is de zuivere goudwaarde van de drachme, die als geldeenheid in Griekenland wordt ingevoerd, op de volgende manier vastgesteld: 51.212,87 drachmen worden gelijk gesteld met 1000 grammen zuiver goud. Iedere drachme is dus 0,01952634 gram zuiver goud waard. Het wisselmateriaal, dat de Bank, overeenkomstig § 1 van artikel 5 der statuten verplicht is te koopen en te verkoopen, bestaat uit pondenwissels. De pariteit van het pond sterling met de drachme is op 375 drachmen vastgesteld.

De prijs, waartegen de bank verplicht is wissels te verkoopen, bedraagt 375 drachmen voor 1 £, vermeerderd met de vervoerkosten van goud van Athene naar Londen, wat 0,0667 pCt. uitmaakt, d.i. 2,5 drachmen. De aankoopsprijs bedraagt de bovengenoemde pariteit, verminderd met de transportkosten van goud van Londen naar Athene, d.i. 0,0667 pCt. of 2,5 drachmen.

Wij zien dus, dat het monetaire systeem, hetwelk bij het bovengenoemde decreet in Griekenland ingevoerd is, dat van den goudwisselstandaard is, dat door het meerendeel der landen, welke na den oorlog tot de stabilisatie van hun geldwezen zijn overgegaan, is toegepast.

Wat den wettelijken stabilisatievoet van de drachme betreft, gelooven wij, dat deze absoluut gerechtvaardigd is, daar hij in overeenstemming is met het niveau van de feitelijke stabilisatie.

Indien wij 1914 als basisjaar nemen, gedurende hetwelk de geldcirculatie 240 miljoen drachmen bedroeg op een bevolking van 4.800.000 zielen, vinden wij, dat de circulatie overeenkwam met 50 drachmen per inwoner. Op het oogenblik bedraagt de circulatie ongeveer 5 milliard drachmen op een bevolking van 6.200.000 zielen, d.w.z. een circulatie, die correspondeert met 806 papierdrachmen per hoofd, die 54 gouddrachmen waard zijn en indien wij rekening houden met de depreciatie van het goud, die $\frac{1}{3}$ van de vooroorlogse waarde bedraagt, dan komen wij tot een circulatie per hoofd van 36 drachmen. Dit bedrag schijnt onvoldoende vergeleken met dat van 1914. Men moet echter niet vergeten, dat gedurende en na den oorlog de omloopsnelheid aanzienlijk is toegenomen en tegelijkertijd het betalen met chèques en buitenlandsche deviezen meer algemeen is geworden.

Onze conclusie is, dat in elk geval de circulatie niet veel grooter is dan de behoeften.

5. *De betalingsbalans.* — Gewoonlijk bestudeert men, om de schommelingen in de buitenlandsche waarde van een valuta te verklaren, haar betalingsbalans.

De betalingsbalans van Griekenland bevat, zoodat die van alle andere landen, een zichtbaar en een onzichtbaar gedeelte.

Het zichtbare gedeelte, d.w.z. de handelsbalans van Griekenland, is altijd nadeelig geweest, maar haar passiviteit is sedert 1918 toegenomen. Vóór dit jaar bedroeg de uitvoer 50—60 pCt. van den invoer, doch daalde evenwel na 1918 tot 40 pCt.

Een zeer belangrijke factor in de betalingsbalans

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Ander wissels en cheques	Beleeningen
23 Juni 1928	2.062,2	85,6	245,3	1.860,9	27,2
15 " 1928	2.062,3	85,6	251,7	1.924,8	78,2
7 " 1928	2.040,8	85,6	266,9	2.238,1	21,6
31 Mei 1928	2.040,8	85,6	274,1	2.489,4	43,0
23 " 1928	2.040,7	85,6	229,5	2.035,2	27,4
23 Juni 1927	1.802,8	57,9	70,3	2.017,4	21,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
23 Juni 1928	94,0	616,9	3.906,7	512,7	208,1
15 " 1928	94,0	604,3	4.039,3	471,8	213,3
7 " 1928	94,0	602,4	4.218,0	532,7	204,8
31 Mei 1928	94,0	666,7	4.486,9	581,5	197,9
23 " 1928	94,0	553,7	3.821,6	675,1	195,7
23 Juni 1927	93,1	522,8	3.219,3	769,5	304,9
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Juni, 31, 23 Mei '28, 23 Juni '27, resp. 58; 48; 47; 24; 60; 60; 121 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1928	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenland.						Schatkist	Partic.
28 Juni	799	466	—	568	43	—	2.102	24	144
21 " "	798	444	44	557	42	387	2.085	19	128
14 " "	787	466	44	568	54	387	2.108	12	148
7 " "	787	429	44	541	56	387	2.122	20	65
31 Mei	780	476	44	543	97	391	2.155	26	114
30 Juni ²⁾	645	444	—	473	40	—	1.906	38	72

1) Aan de schatkist gecedeerd. 2) 1927.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
13 Juni '28	2.580,4	1.189,7	153,6	1.042,9	240,4
6 " '28	2.608,9	1.174,6	152,5	982,0	266,4
29 Mei '28	2.606,9	1.186,2	150,6	943,8	304,0
23 " '28	2.634,3	1.198,5	161,1	847,5	330,6
16 " '28	2.640,8	1.225,6	160,8	807,4	347,3
9 " '28	2.690,1	1.228,5	157,8	777,1	365,1
15 Juni '27	3.016,6	1.727,5	168,7	360,9	182,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
13 Juni '28	223,3	1.605,4	2.436,1	139,7	63,8	67,6
6 " '28	210,0	1.593,4	2.423,8	139,6	64,9	68,7
29 Mei '28	219,4	1.593,3	2.407,6	139,6	65,1	68,9
23 " '28	230,5	1.579,4	2.416,5	139,6	65,9	70,0
16 " '28	262,3	1.583,1	2.434,2	139,2	65,7	69,7
9 " '28	277,4	1.591,2	2.474,1	138,1	66,2	70,1
15 Juni '27	547,2	1.698,3	2.473,7	129,4	72,3	76,4

1) Verhouding totaals goudvoorraad tegenover opeisbare schulden. F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totaals voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
6 Juni '28	641	15.851	6.653	1.762	20.650	6.990
30 Mei '28	642	15.893	6.683	1.748	20.668	7.003
23 " '28	642	15.851	6.689	1.758	20.699	6.985
16 " '28	642	15.937	6.654	1.763	20.897	6.972
9 " '28	643	15.897	6.647	1.804	20.862	6.948
8 Juni '27	668	14.580	5.956	1.736	19.579	6.195

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 2 Juli 1928.

Veel belangrijks is in de achter ons liggende berichtperiode op de internationale fondsenmarkten niet voorgevallen. Over het algemeen kan worden gezegd, dat de stemming vrij opgewekt is geweest, hoewel dit niet samen is gegaan met groote koersverschillen. Te Berlijn heeft de betrekkelijk vaste stemming van de buitenlandsche markten iets meer vertrouwen in de naaste toekomst doen ontstaan, doch het publiek heeft nog niet in belangrijke mate aan den handel deel genomen. Ook het tot stand komen van het ministerie in Duitschland heeft er toe bijgedragen, dat de meeste koersen zich goed hebben kunnen handhaven en dat in sommige gevallen speciaal gunstige factoren ook eenige uitwerking konden hebben. Zoo hebben bijv. de nieuwe belangen van de I. G. Farben in Zwitserland er toe geleid, dat deze aandelen in eenigszins ruime mate uit de markt werden genomen. Gezocht waren voorts aandelen Chade. Daarentegen zijn vrij groote liquidaties opgemerkt van aandelen Leonhard Tietz, in verband met de oppositie, welke zich tegen het tegenwoordige bestuur heeft opgeworpen.

Te Parijs is de eerste week na de stabilisatie van den franc tamelijk kalm verlopen. In den aanvang heeft zich een zwakke stemming kenbaar gemaakt, welke echter spoedig overwonnen bleek te zijn, al is de vraag, zoowel van het Fransche publiek als van het buitenland, aanmerkelijk geringer geworden. Veel animo bestond voor aandelen Banque de France, waarin ook aandelen Banque de l'Algérie hebben gedeeld. Na een aanvankelijken achteruitgang is ook weer meer vraag ontstaan voor aandelen in creditinstellingen. Toch bleek men de verwachtingen voor het koersverloop na de stabilisatie wel eenigszins te hebben overschat.

Te Londen heeft een betere toon geheerscht, dan de vorige week het geval is geweest. Ook hier hebben buitenlandsche invloeden tot deze stemming medegewerkt, met name het uitblijven van realisaties voor rekening van New York of van de Europeesche beurzen. „Gilt-edged” fondsen waren rustig, doch vast en de voortdurende daling van aandelen in binnenlandsche spoorwegen is in de achter ons liggende berichtperiode tot staan gekomen. Een levendige markt hadden aandelen in telegraafondernemingen, terwijl kunstzijdesoorten, aandelen in gramfoonondernemingen, in nieuwsbladen, enz. mede de vruchten hebben kunnen trekken van het herstel. Een groot aantal nieuwe emissies is aan de markt gebracht, waarvan de meeste een goed onthaal hebben gevonden.

Het verloop van de markt te New York is opgewekt geweest, hetgeen wel eenige aandacht heeft getrokken, nu de notering voor „call money” is gestegen tot een hoogte, als in zeven jaren niet het geval is geweest. De stijging van vele koersen wordt toegeschreven aan de dekkingsaankopen en aan operaties door „pools”, doch in vele kringen blijft men de naaste toekomst met eenig scepticisme beschouwen. Men schijnt bevreesd te zijn voor hoogere geldkoersen, nu handel en nijverheid grootere eischen aan de geldmarkt gaan stellen.

Ten onzent is de berichteweek over het algemeen kalm verlopen, hoewel hier en daar enkele opmerkelijke fluctuaties plaats hebben gevonden. De beleggingsmarkt bleef, zooals gewoonlijk, tamelijk kalm, doch de vraag heeft in vele gevallen tot fractioneele verbeteringen aanleiding gegeven. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 104%, 104⁷/₁₆, 104¹/₂, 104%; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100³/₄, 100¹¹/₁₆, 101, 101⁷/₁₆; 4¹/₂ pCt. Ned.-Indië 1926: 98⁵/₁₆, 98¹³/₁₆, 98¹⁵/₁₆; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 107%, 107¹⁵/₁₆, 107³/₄.

Opmerkelijk is de gang van zaken in de afdeling voor industriele aandelen geweest. Voor aandelen Philips Gloeilampenfabrieken werd bij verrassing een uitgifte van nieuwe gewone en preferente aandelen aangekondigd, welke zulk een invloed op de markt heeft uitgeoefend, dat de aandelen van den éénen dag op den anderen met ongeveer 50 pCt. konden stijgen. Daarna is echter een gevoelige reactie ingetreden, blijkbaar in verband met de overweging, dat de omvangrijkheid van de claim vele verkoopen zou uitlokken. In aandelen Centrale Suiker Mij. heeft hernieuwd aanbod tot een krachtige daling geleid. Aandelen in kunstzijde-ondernemingen zijn eenigszins op den achtergrond gebleven, doch vertoonden neiging tot daling. Daarentegen zijn aandelen Margarine Unie weder goed gevraagd geweest. Ook de buitenlandsche soorten van deze afdeling, b.v. aandelen d'Ougrée Marihaye, Zweedsche Lucifer Maatschappij, e.d. hebben een vooruitgang kunnen aantoonen. Centrale Suiker Maatschappij: 77, 76¹/₂, 73¹/₂, 68¹/₄; Holl. Kunstzijde industrie: 210, 212¹/₄, 211¹/₂, 215; Margarine

Unie: 198, 201 $\frac{3}{4}$, 204, 206 $\frac{3}{4}$; Maekubec: 207, 212, 207 $\frac{1}{2}$, 204 $\frac{1}{4}$; Ned. Kunstzijdefabriek: 465, 467, 473, 466 $\frac{1}{2}$, 468; Philips Gloeilampenfabriek: 730 $\frac{1}{4}$, 739, 778 $\frac{3}{4}$, 751; Zweedsche Lucifers: 412, 411, 414, 418 $\frac{3}{4}$, 415.

De *petroleummarkt* heeft den gunstigen invloed kunnen ondervinden van het vooruitzicht op een claim in Januari a.s. Weliswaar heeft het buitenland deze stemming niet geheel overgenomen, doch de markt ten onzent bleek krachtig genoeg, om goeden weerstand tegen buitenlandsche verkoopen te toonen. Toch zijn de omzetten wel iets kleiner geworden. Dordtsche Petroleum Ind. Mij.: 389 $\frac{1}{2}$, 396 $\frac{1}{2}$, 398, 395 $\frac{3}{4}$; Gec. Holl. Petr. Cy.: 209 $\frac{1}{2}$, 200 $\frac{1}{4}$, 201, 200 $\frac{1}{4}$; Koninklijke Petroleum Mij.: 408 $\frac{1}{2}$, 411 $\frac{1}{4}$, 416 $\frac{1}{4}$, 415 $\frac{3}{4}$, 416 $\frac{3}{4}$; Perlak Petroleum: 82, 85 $\frac{1}{2}$, 84 $\frac{1}{2}$, 82, 84 $\frac{1}{4}$; Peudawa: 21, 23 $\frac{7}{8}$, 21 $\frac{1}{2}$, 21 $\frac{5}{8}$; Marland Oil: 35 $\frac{1}{2}$, 35 $\frac{11}{16}$, 35 $\frac{7}{8}$, 35 $\frac{1}{16}$.

De afdeling voor *rubberaandeelen* is niet geanimeerd geweest. Op sommige dagen viel wel eenig herstel waar te nemen, doch over het algemeen is het koerspeil gedaald. Wellicht stond dit in verband met hernieuwde discussies omtrent de berekening van den kostprijs, waaruit zou moeten blijken, dat op het tegenwoordige niveau vele ondernemingen geen of slechts een kleine winst kunnen realiseeren. Amsterdam Rubber: 226 $\frac{3}{8}$, 222 $\frac{7}{8}$, 217 $\frac{1}{4}$, 220 $\frac{3}{8}$, 218 $\frac{5}{8}$; Deli Batavia: 146 $\frac{1}{2}$, 140 $\frac{1}{2}$, 142 $\frac{1}{2}$, 141; Hessa Rubber: 300 $\frac{1}{2}$, 297 $\frac{1}{2}$, 287, 292; Indische Rubber: 230 $\frac{1}{2}$, 232, 225 $\frac{1}{2}$, 227; Kali Telepak: 250, 252, 245, 230 (ex div.); Majang Landen: 282, 278, 277; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 245, 241 $\frac{1}{2}$, 246, 245; Rotterdam Tapanoeli: 103 $\frac{1}{2}$, 101, 98 (ex div.); 100; Serbadjadi: 180 $\frac{1}{4}$, 168, 164 $\frac{3}{8}$; Sumatra Caoutchouc: 170 $\frac{1}{2}$, 168, 163, 165 $\frac{1}{4}$; Vereenigde Ind. Cultuurond.: 123 $\frac{1}{2}$, 118, 122 $\frac{1}{2}$; Intercontinental Rubber: 9 $\frac{3}{8}$, 8 $\frac{1}{2}$, 9.

Tabaksandeelen waren verdeeld, doch evenmin opgewekt. Een daling van het koerspeil is voor vele fondsen op te merken geweest, welke in verband moet worden gebracht met de minder gunstige beschouwingen omtrent de rubbermarkt. Het minst zijn aandelen Senembah gedaald, als gevolg van niet officieele berichten, volgens welke de nieuwe oogst van de maatschappij weder een goed product zou opleveren. Arendsburg: 625, 614; Besoeki Tabak: 519, 512; Deli Batavia: 525 $\frac{1}{2}$, 521 $\frac{1}{2}$, 518 $\frac{1}{2}$; Deli Mij.: 442 (ex div.), 435 $\frac{1}{4}$, 429 $\frac{3}{4}$, 431, 429; Ngoepit: 335, 341, 329, 331; Oostkust: 186 $\frac{1}{2}$, 182 $\frac{3}{8}$, 183, 179 $\frac{1}{2}$; Senembah: 488, 480 $\frac{1}{2}$, 486 $\frac{1}{2}$.

De *suikermarkt* heeft evenmin groot animo aan den dag gelegd. De positie van de suikermarkt is nog niet overzichtelijk geworden en de mededeelingen in verschillende jaarvergaderingen van suikerfabrieken gedaan, vooral die omtrent den langzamen voortgang van de verkoopen uit oogst 1928, hebben den kooplust tegengehouden. De mededeeling, tegen het einde van de berichtsweek, dat de V.J. S.P. een partij suiker had afgedaan tegen f 13,— per 100 KG. heeft eveneens een remmenden invloed uitgeoefend. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 167, 168 $\frac{1}{2}$, 164; H.V.A.: 695, 697, 678; Javasche Cultuur Mij.: 362 $\frac{1}{2}$, 364, 360 $\frac{1}{4}$; Krian: 200 $\frac{1}{2}$, 203, 204; Moormann: 318, 320, 325; Ned. Ind. Suiker Unie: 246 $\frac{1}{2}$, 248 $\frac{1}{2}$, 246; Poerworedjo: 109, 111 $\frac{1}{4}$, 112 $\frac{1}{2}$; Sindanglaet: 420, 430, 439, 420; Tjepper: 725, 740, 745, 735; Wat. Poppoh: 736, 739.

Scheepvaartandeelen waren stil, doch hier en daar bestond een neiging tot verbetering, in verband met de lichte stijging van de vrachtenmarkt en als gevolg van de opvatting, dat de reactie van den laatsten tijd te groote vormen had aangenomen. Holland-Amerika Lijn 70 $\frac{1}{2}$; Java-China-Japan Lijn: 131, 134 $\frac{1}{2}$, 135; Kon. Ned. Stoomb. Mij.

84, 83, 83 $\frac{3}{4}$; Nievelt Goudriaan: 104 $\frac{3}{4}$, 104, 105 $\frac{1}{2}$; Stoomv. Mij. Ned.: 188 $\frac{1}{4}$, 189, 190.

Mijnaandeelen hebben geen handel van beteekenis te zien gegeven. Eenige verbetering is ontstaan voor aandelen Singkep Tin en Algemeene Exploratie. Alg. Exploratie Mij.: 93, 95 $\frac{1}{4}$, 99, 99 $\frac{1}{2}$; Billiton 1e Rubr.: 865 (ex div.); Müller & Co. Mijnbouw Mij.: 100 $\frac{7}{8}$, 98 $\frac{1}{8}$, 98 $\frac{15}{16}$; Redjang Lebong: 137, 133, 136, 137; Singkep Tin Mij.: 327, 326, 335, 349, 350.

De afdeling voor *bankaandeelen* was rustig, in overeenstemming met de beleggingsmarkt. Amsterdamsche Bank: 181 $\frac{3}{4}$, 181 $\frac{5}{8}$, 181 $\frac{3}{8}$, 182; Incasso Bank: 125 $\frac{1}{2}$, 125 $\frac{3}{4}$, 126; Koloniale Bank: 243 $\frac{3}{8}$, 245 $\frac{1}{4}$, 245, 251; Ned.-Ind. Handelsbank: 176, 167 $\frac{1}{2}$ (ex div.), 168 $\frac{1}{2}$, 167 $\frac{1}{2}$, 172; Ned. Handel Mij.: 174 $\frac{3}{4}$, 175, 175 $\frac{1}{2}$, 177; Rotterdamsche Bankvereeniging: 98 $\frac{1}{2}$, 98, 98 $\frac{1}{2}$; Twentsche Bank: 142 $\frac{3}{4}$, 142 $\frac{1}{2}$, 144.

De *Amerikaansche* markt heeft vrij aanzienlijke verbeteringen te zien gegeven, nu de beurs in Wallstreet een groot weerstandsvermogen aan den dag heeft gelegd. Anaconda Copper: 129 $\frac{3}{8}$, 136 $\frac{1}{2}$; 136 $\frac{11}{16}$; Studebaker: 66 $\frac{9}{16}$, 67 $\frac{1}{4}$, 68 $\frac{3}{8}$, 68 $\frac{1}{4}$; U. S. Leather Corp.: 42 $\frac{1}{2}$, 43 $\frac{7}{8}$, 43, 43 $\frac{1}{4}$; U. S. Steel Corp.: 135 $\frac{3}{8}$, 138 $\frac{13}{16}$, 138 $\frac{3}{8}$; Atchison Topeca: 185, 189, 190, 189 $\frac{3}{4}$; Baltimore & Ohio: 106, 109; Missouri Kansas & Texas Railway: 33, 34 $\frac{15}{16}$, 35, 35 $\frac{1}{2}$; Union Pacific: 195 $\frac{7}{8}$; Wabash Railway: 69 $\frac{3}{4}$, 71 $\frac{13}{16}$, 70 $\frac{7}{8}$, 71 $\frac{1}{4}$.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

3 Juli 1928.

Onder den invloed van voortdurende uitstekende berichten omtrent de nieuwe tarwe in Canada en de bijzonder goede weersomstandigheden, welke daar de eerste ontwikkeling van het nieuwe gewas bevorderen, zijn de tarweprijzen gedurende het grootste gedeelte dezer week aan alle overzeesche termijnmarkten verder afgebrokkeld. Sommige optimisten schatten de Canadeesche opbrengst reeds op 475 miljoen tot 500 miljoen bushels, terwijl in het vorige jaar de laatste definitieve berekening 440 miljoen bushels heeft bedragen, die echter waarschijnlijk 20 miljoen bushels te klein is geweest. In ieder geval rekent men dus in Canada op een record-oogst, waartoe ook wordt bijgedragen door de omstandigheid, dat er ongeveer 10 pCt. meer tarwe uitgezaaid is dan in het vorige seizoen. Uit de Vereenigde Staten kwamen nog steeds berichten volgens welke in het Zuidwesten het oogsten der wintertarwe belemmerd wordt door overdadigen regenval en in Kansas zou daarvan, zoowel de kwaliteit als de hoeveelheid van den oogst, schade ondervinden. De zomertarwe van het Noordwesten der Vereenigde Staten heeft echter van dien regen geprofiteerd. Eenigszins in strijd met de vrees voor schade in het Zuidwesten zijn de zeer gunstige oogst-rapporten uit Oklahoma, waar kwaliteit en hoeveelheid der nieuwe tarwe als zeer bevredigend word beschreven. De wereldverschepingen van tarwe zijn deze week weder van matigen omvang geweest en de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheden zijn nog altijd niet bijzonder groot. Een aanzienlijke vermindering ondergingen de verscheppingen van tarwe uit Argentinië en ook de voorraden in de Argentijnsche havens zijn deze week afgenomen. De markt ondervond hiervan echter weinig steun, want de vraag was vooral gedurende de eerste helft der week in vrijwel alle Europeesche invoerlanden onbevredigend, ter-

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM LONDEN BERLIJN PARIJS KOPENHAGEN

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL / 10.000.000.—

VOLGESTORT GEPLAATST EN RESERVES / 7.900.000.—

Financiering van den afzet van industrieele producten.

wijl Canadeesche en Platatarwe sterk werden aangeboden en de groote voorraden, welke in de havens van Noordwestelijk Europa aanwezig waren, de markt drukten. De gunstige vooruitzichten voor den Canadeeschen oogst hielden den ondernemingslust tegen en ofschoon in de meeste landen van Noordwestelijk Europa de tarwe er nog steeds niet bijzonder goed voorstaat en speciaal in Frankrijk de stand der tarwe blijft wijzen op een kleineren oogst dan in het vorige jaar, zoo heeft het betere weder van de meeste dagen dezer week toch wel een gunstige uitwerking gehad. Goede vraag bestond er in het begin der week nog in sommige vastelandsche havens speciaal in Antwerpen naar disponibele Platatarwe, doch in Engeland werd algemeen over den geringen omzet geklaagd. Tegen het einde der week begon een kleine verbetering in te treden, omdat de klachten over belemmering van het oogsten in het Zuidwesten der Vereenigde Staten voortgingen en er weder meer aandacht werd besteed aan de nog altijd niet zeer gunstige vooruitzichten voor den oogst in verschillende landen in Europa. Ook de zekerheid, dat Europa in het reesteende deel van het seizoen nog veel tarwe noodig heeft, deed zich weder meer gelden en na de nieuwe prijsverlagingen, welke voor Noord-Amerikaansche tarwe plaats vonden, werden hier en daar weder wat meer zaken gedaan. Dit nam echter niet weg, dat ook op 29 Juni de prijsverlaging te Chicago en Winnipeg nog weder voortging, terwijl de Argentijnsche termijnmarkten op dien datum gesloten waren. Een sterke ommekeer heeft echter op 30 Juni plaats gevonden. Groote hoeveelheden in Europa aanwezige Platatarwe werden op dien datum tot stijgende prijzen uit de markt genomen en het schijnt, dat die inkoopers voor Rusland bestemd waren. Dadelijk hebben de Noord-Amerikaansche termijnmarkten gereageerd met een flinke prijsstijging. Niet slechts voor Platatarwe, doch ook voor Manitoba's nam de vraag aanzienlijk toe en op 2 Juli werd voor No. 4 Manitoba op Juli-aflading naar het vasteland ongeveer 75 cts. per 100 KG. meer betaald dan enkele dagen tevoren. Op 2 Juli toonden in Noord- en Zuid-Amerika de termijnmarkten sterk verhoogde prijzen, doch de vraag in Engeland viel niet mee en ten slotte hadden de goede oogstberichten uit Canada toch weder een prijsdrukkenden invloed en de verhooging was te Chicago niet bijster groot. De markt sloot voor Juli 1½, voor September en December 2 à 2½ dollarcent per 60 lbs. hooger dan een week tevoren. Winnipeg was op 2 Juli gesloten. Aan de Argentijnsche termijnmarkten, waar tarwe op 30 Juni slechts weinig hooger was, heeft op 2 Juli een sterke prijsverhoging plaats gevonden, zoodat Buenos Aires en Rosario de prijsdaling der laatste dagen geheel inhaalden en zelfs 15 à 25 centavos per 100 Kg. hooger kwamen dan op 25 Juni.

In rogge zijn de verschepingen deze week weder niet overvloedig geweest, doch er is nog zooveel uit Noord-Amerika onderweg, dat gedurende de geheele week Noord-Amerikaansche rogge in de invoerlanden belangrijk beneden Amerikaansche pariteit werd aangeboden, terwijl slechts weinig zaken tot stand kwamen. Op 30 Juni heeft rogge onder den invloed der tarwe meegegaan aan de vaste stemming, maar op 2 Juli trad weder eenige reactie in.

Mais heeft deze week een zeer korte flauwe periode doorgemaakt, toen bekend werd, dat de verschepingen van Platamais deze week weder zeer groot waren geweest. Zoowel vóór als na dien tijd bestond echter bij voortdurend in geheel Europa levendige vraag naar Platamais en zoowel in ladingen als in parcels werden telkens groote zaken gedaan, zoowel naar Engeland als naar het vasteland. De vraag bepaalde zich echter nog altijd voornamelijk tot spoedige mais en voor aflading in de zomermaanden is de kooplust veel kleiner. Aan de hooge premiën, welke voor spoedige mais betaald worden, komt nog steeds geen einde en zelfs zijn die gedurende de allerlaatste dagen nog gestegen. Speciaal de Nederlandsche markt, waar de korte flauwe periode van 28 en 29 Juni zich zeer sterk had doen gevoelen, werden tenslotte voor aangekomen Platamais buitengewoon hooge prijzen betaald, omdat algemeen de voorraden zeer klein zijn. De korte flauwere stemming der maïsmarkt was behalve door groote Argentijnsche verschepingen ook teweeggeroepen door een verlaging aan de termijnmarkt te Argentinië, doch ook hieraan kwam reeds zeer spoedig weder een einde. Dat voor Platamais op aflading de belangstelling groot is, is gedeeltelijk het gevolg van de omstandigheid, dat binnen enkele maanden Argentinië niet meer de alleenheerschappij zal hebben op de maïsmarkt, waarvan het nu zoo sterk gebruik maakt. In Augustus zullen namelijk de verschepingen van Zuid-Afrikaansche maïs in vollen gang zijn. Het uitvoerschot van den nieuwen Zuid-Afrikaanschen oogst wordt op 3 miljoen quarters geschat en zaken in nieuwe maïs uit Zuid-

Afrika naar Engeland, maar vooral ook naar Nederland, hebben deze week een aanzienlijke uitbreiding ondergaan. Daarbij werden voor witte Zuid-Afrikaansche maïs enkele procenten meer betaald dan voor Platamais. Uit Roemenië blijven de berichten omtrent den maïsogst zeer gunstig en ook in Zuid-Slavië is de stand van den oogst vrij bevredigend. De uitzaaï is daar echter vrij wat kleiner geweest dan in het vorige seizoen. In Noord-Amerika heeft men deze week nu en dan klachten gehoord over de voor een goede ontwikkeling der nieuwe maïs te lage temperatuur en te sterken regenval. Bovendien blijft de vraag voor de reesteende maïs van den ouden oogst levendig en bijna zonder uitzondering heeft de maïsmarkt te Chicago in vaste stemming verkeerend. Weliswaar kon de prijsstijging van het midden der week zich niet ten volle handhaven, maar de markt sloot toch voor Juli en September, de termijnen van den ouden oogst, op 2 Juli ongeveer 3 dollarcent per 56 lbs. hooger dan een week te voren. Voor December bedroeg in verband met den grooten uitzaaï de verhoging ½ cent. Zaken in Noord-Amerikaansche maïs naar Europa waarin de vorige week een vrij belangrijke omzet plaats vond, kwamen deze week zoo goed als niet meer voor.

In gerst komen in spoedige posities nog altijd weinig zaken tot stand. Wel koopt men in Nederland geregeld Noord-Amerikaansche voergerst, doch zeer groot zijn de hoeveelheden niet en op andere markten zijn de zaken in spoedige gerst van weinig betekenis. Vooral in Engeland is de omzet daarin zeer beperkt. Veel grooter echter zijn de zaken deze week geweest in gerst op aflading en vooral op 28 Juni zijn naar Duitschland en ook naar Nederland zeer groote zaken gedaan in Noord-Amerikaansche gerst op aflading in de laatste maanden van het jaar. De prijs was daarvoor gedurende eenige dagen vrij wat gedaald en op het verlaagde niveau nam de vraag sterk toe. Deze groote uitbreiding der zaken is in Amerika weder door een prijsverhoging gevolgd, welke een sterke inkrimping der zaken met zich bracht. Tot het betalen van verhoogde prijzen is men in Europa niet bereid, omdat in Canada ook voor gerst de vooruitzichten buitengewoon gunstig zijn. Hetzelfde is het geval in Roemenië en reeds in Juli meent men daar met de verscheping van nieuwe gerst een begin te kunnen maken. Donau gerst ter aflading in Augustus/September wordt tot ongeveer dezelfde prijzen aangeboden als Noord-Amerikaansche gerst op de latere maanden en er komen daarin geregeld naar Nederland en Duitschland zaken tot stand. Flauw is de laatste dagen voor gerst ook Noord-Afrika, doch in de invoerlanden is de belangstelling voor die gerstsoort kleiner dan voor Amerikaansche en Roemeensche.

Voor haver was in de eerste helft der week de vraag in Europa goed en in Canadeesche soorten werden tot het zoo sterk verlaagde prijspeil veel zaken gedaan op aflading in de eerstvolgende weken. Ook Platahaver ontmoette meer belangstelling, doch over het algemeen was de vraag naar haver voortdurend beter op het vasteland dan in Engeland. In Argentinië is in het begin der week de haverprijs wat gestegen, doch aan de termijnmarkt te Winnipeg was dat niet het geval en in de Vereenigde Staten, welke trouwens tegenwoordig nauwelijks haver exporteerden, was de markt zelfs flauw, zoodat te Chicago geleidelijk eenige prijsdaling plaats vond. Ook voor haver zijn de vooruitzichten voor den nieuwen oogst in Canada buitengewoon goed, hetgeen ondanks de betere Europeesche vraag prijsstijging tegenhield. Intusschen is in de tweede helft der week die vraag weder verminderd.

Wegens plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt den graanstaat achterwege te laten.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week iets beter gestemd.

In Amerika vooral toonden Raffinadeurs wat meer belangstelling en ook op de termijnmarkt te New York konden de noteeringen geleidelijk aantrekken. De slotnoteeringen waren aldaar a.v.: Sp. C. 4.36; Juli 2.50; Sept. 2.62; Dec. 2.72; Mrt. 2.66; Mei 2.73.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 54.000 tons, de versmeltingen 58.000 tons tegen 74.000 tons in 1927 en de voorraden 544.000 tons tegen 259.000 tons.

In Cubasuiker kwamen weder eenige niet onbelangrijke transacties tot stand op basis van ongeveer 2½ d.c. c. & fr. New York voor prompte Cubasuiker.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1928	1927	1926
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche prod. tot 26/6 ..	4.037.833	4.508.620	4.860.884

Consumptie	63.444	62.000	65.000
Weekontv. afscheephavens ..	27.383	36.857	60.855
Totaal sedert 1/1	2.999.864	3.349.434	3.761.969
Weekexport	55.974	73.622	82.574
Totale export sedert 1/1	1.794.859	2.164.516	2.422.364
Voorraad afscheephavens ...	1.180.591	1.184.918	1.339.605
Voorraad Binnenland	998.939	1.097.186	1.033.915

Op de Londensche termijnmarkt waren de fluctuaties gering en lagen de noteeringen aan het einde der week tusschen 1½ d. en 2¼ d. boven de vorige slotnoteeringen.

F. O. Licht meldt, dat, hoewel het weer in Juni over geheel Europa nogal erg wispelturig was, men over het algemeen niet ontevreden is met den stand der bietvelden.

Verder publiceert hij eene nieuwe raming van het areaal van den bietaanplant, welke hieronder volgt in vergelijking met zijn raming op ulto. Mei en met de in 1927 bebouwde oppervlakte (in H.A.):

	1928/29		1927/28
	Raming		Oppervl.
	29 Juni	31 Mei	
Duitschland	430.000	430.000	404.146
Tsjecho Slowakije	253.000	253.000	281.321
Oostenrijk	30.000	30.000	23.145
Hongarije	65.000	65.000	62.353
Frankrijk	240.000	245.000	234.430
België	65.000	65.000	71.380
Nederland	65.000	63.000	69.002
Denemarken	40.000	40.000	40.300
Zweden	41.000	41.000	40.554
Polen	215.000	215.000	198.032
Italië	112.000	115.000	93.240
Spanje	75.000	75.000	65.000
Brittannië	87.000	92.000	96.100
Andere Landen	151.600	151.600	162.251
Totaal Europa zonder Rusland	1.869.600	1.880.600	1.841.254
Rusland	785.000	713.000	640.000
Totaal	2.654.600	2.593.600	2.481.254

Op Java was de markt voor tweedehandsch suiker de afgelopen week over het algemeen stil en lusteloos gestemd, zonder dat noemenswaardige fluctuaties plaats vonden.

Hier te lande bleef de termijnmarkt de geheele week kalm gestemd en kwam in de prijzen zoo goed als geen verandering. De waarde aan het einde der week was: Aug. f 15⅞; Dec. f 16⅞; Mrt. f 16½ en Mei f 16¼. De omzet bedroeg deze week slechts 2000 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Augustus	Londen			New York 960 Centrifugals
		Tates Cubes No. 1.	White Java's f.o.b. per	Cuba's 960 c.t.f.	
		Julij/Aug.	Julij/Aug.	Julij/Aug.	
	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
2 Juli '28	f 15⅞/16	30/1½	13/-	12/3	4,36
18 Juni '28	„ 15⅞/16	29/10⁵	11/7½	12/3	4,30
2 Juli '27	„ 18⅞/16	34/6	13/6	13/6	—
2 Juli '26	„ 16⅞/8	33/3	15/3	11/10½	4,08
	ruwsuiker basis 88°				
4 Juli '14	f 11⅞/32 basis 99°	18/-	—	—	3,26
	f 14⅞/32) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.			

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 27 Juni 1928.

Amerikaansche katoenprijzen in Liverpool waren gisteren ongeveer 50 punten hooger dan sedert de publicatie van ons laatste rapport. Deze stijging is grootendeels veroorzaakt door minder gunstige weerberichten uit de katoendistricten en door operaties van speculanten. New York opende gisteren van 1 punt lager tot 8 punten hooger, doch later had er een verdere stijging plaats ten gevolge van „Bullish” oogst- en weerberichten en klachten over de „boll weevil”. Volgens sommigen is deze stijging niet gemotiveerd, zoodat men hierin over het algemeen niet veel vertrouwen heeft. Intusschen sloot New York gisteren 40 tot 45 punten hooger, terwijl Liverpool vandaag 17/20 punten hooger opende. Egyptische katoen noteerde 21 d. voor Fully Good Fair Sakel Spot, doch daalde gisteren 10 punten. De totale locoverkoop bedroegen de vorige week slechts 31.000 balen.

In de Amerikaansche garenmarkt is weinig leven te bespeuren. Spinners van grove nummers rapporteeren, dat er zoowel in twist als weftgarens, weinig omgaat. Koopers waren gisteren in vele gevallen bereid prijzen van de vorige

week Vrijdag te betalen, doch er ging slechts op beperkte schaal wat om. In getwijnde garens worden enkele flinke partijtjes 40/2 voor Bombay gerapporteerd tegen zeer slechte prijzen, terwijl de vraag voor binnenlandsch gebruik van weinig beteekenis is. Men zegt, dat er een betere vraag naar Egyptische garens bestaat, zoowel naar twist als weft, en ook voor doubling cops. Enkele spinners rapporteeren een flinken omzet, die misschien veroorzaakt kan zijn door de ophanden zijnde vacantie in het Boltondistrict; in andere richtingen is de afzet zeer beperkt.

Er bestaat een goede vraag voor fijne Medio Bundelgarens voor Calcutta en terwijl sommige orders geboekt zijn, blijven andere biedingen weer geheel buiten beschouwing en moeten voor verhooging worden teruggewezen. Het thans hangende geschil in één van onze grootste weftdistricten, de moeilijkheden met de finishers en ook de deze week plaats hebbende stemming betreffende den korteren werktijd in de Amerikaansche sectie zijn alle factoren, die zaken ongunstig beïnvloeden.

In sympathie met katoen, zijn ook doekprijzen bepaald duurder. Dit heeft een grotere vraag van Indië en de andere Oostersche markten ten gevolge gehad, doch wat zaken in het groot betreft, zijn de resultaten zeer teleurstellend. Overzeesche koopers bemerken, dat het weinig doel heeft in Manchester prijsconcessies te verkrijgen en geven hun pogingen om tot hun prijsideeën te slagen dan ook spoedig op. Er gaat dan ook over het algemeen weinig om en zaken zijn alleen mogelijk in die gevallen, waarin van flauwgestemde verkoopers eenige concessie te verkrijgen is. Op huidige prijsbasis schijnen zaken vrijwel uitgesloten te zijn. De markt is dan ook kalm en er hebben boekingen op beperkte schaal plaats.

Liverpoolnoteeringen	Oost. koersen	19 J.	26 J.
		20 J.	27 J.
F.G.F. Sakellaridis	20,50	21,05	T.T.op Br.-Indië 15⅞/16 15⅞/16
G.F. No. 1 Oomra	8,05	8,65	T.T.op Hongkong 20/16 20/16
			T.T.op Shanghai 2/8 2,8½

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	29 Juni 1928	22 Juni 1928	15 Juni 1928	29 Juni 1927	29 Juni 1926
New York voor Middling ...	22,80 c	21,80 c	21,15 c	16,95 c	18,50 c
New Orleans voor Middling	22,63 c	21,44 c	20,55 c	16,59 c	17,55 c
Liverpool voor Middling ...	12,49 d	11,65 d	11,39 d	9,11 d	9,48 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '27 tot 22 Juni '28	Overeenkomstige periode	
		1926/27	1925/26
Ontvangsten Gulf-Havens.	8348	12886	9619
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1385	2547	2222
„ 't Vasteland etc.	4980	6493	4391
„ „ Japan	1011	1752	1181

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	22 Juni '28	Overeenkomstig tijdstip	
		1927	1926
Amerik. havens	933	1328	723
Binnenland	463	502	1030
New York	86	223	45
New Orleans	246	333	216
Liverpool	534	988	509

KOFFIE.

De afgelopen week bracht geen verandering. Ook ditmaal was de markt stil en waren de omzetten niet groot. De kost- en vracht-prijzen van Santos zijn voor een klein deel iets hooger dan die van een week geleden, doch voor het overige zijn zij vrijwel geheel onveranderd; die van Rio zijn eer iets lager. Nederlandsch-Indië liep voor de ongewasschen Robusta-soorten iets terug, doch de gewasschen kwaliteiten handhaafden zich op de bestaande prijzen en waren gedeeltelijk zelfs iets hooger.

Aan de termijnmarkt liepen de noteeringen voor de latere maanden een fractie op, doch ook hier waren de omzetten niet van veel beteekenis.

Op 1 Juli wordt de Brazil-oogst van 1927/28 als afgelopen beschouwd en wordt de oogst 1928/29 aangenomen te zijn ingegaan. Volgens de dagelijksche aanvoeren in de afscheephavens, heeft de afgelopen oogst bedragen 3.819.000

balen Rio en 10.212.000 balen Santos tegen 3.599.000 balen Rio en 9.986.000 balen Santos in het oogstjaar 1926/27. Zooals bekend, hebben deze cijfers, die alleen betrekking hebben op de hoeveelheden, welke door het Comité tot Permanente Verdediging van de Koffie naar de afscheepavens zijn doorgelaten, met de werkelijke opbrengst niets gemeen, aangezien in het binnenland van Sao Paulo alleen nog een voorraad, grotendeels uit den zoo juist afgelopen oogst, is achtergehouden, waarvan de grootte op 30 Juni in elk geval op minstens 11 à 12 miljoen balen is te schatten (het juiste cijfer is nog niet bekend), terwijl de voorraad, die in het binnenland van Rio nog wordt achtergehouden, op ongeveer 1 miljoen balen kan worden aangenomen. Gelijk in het overzicht, opgenomen in het No. van 25 April, is medegedeeld, is de werkelijke opbrengst van het oogstjaar 1927/28 voor Santos te becijferen op minstens 17.350.000 balen. Ten gevolge van het ontbreken eener officieele opgave van de maandelijksche vermeerdering of vermindering der in den Staat Rio feruggehouden hoeveelheden, is het opstellen van een becijfering van den werkelijken Rio-oogst niet goed mogelijk. De verdere loop der koffieprijs zal bij de zeer groote voorraden voor de eerstvolgende maanden hoofdzakelijk afhangen van de berichten betreffende den bloei van den oogst van 1929/30, waarvan de eerste berichten in het einde van deze maand of in het begin van Augustus kunnen worden tegemoetgezien, terwijl ook in de beide volgende maanden nog rapporten over den stand van den tweeden en van den derden bloei te verwachten zijn.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 104/6 à 106/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 107/- à 108/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 74/- à 74/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, 38 ct.; Benkoelen Robusta, Juli-verscheping, 38½ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 41½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 47½ ct., alles per ½ KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 65 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 49 ct. voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
3 Juli	58½	57½	—	—	46¾	45	44	43¾
26 Juni	58½	57½	—	—	46¾	44½	43¾	43¾
19 "	58½	57½	—	—	46¾	45	44	43¾
12 "	58½	57½	—	—	46¾	44½	44½	43¾

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
2 Juli	\$ 15,35	\$ 15,60	\$ 15,55	\$ 15,48
25 Juni	" 15,30	" 15,45	" 15,40	" 15,30
18 "	" 15,25	" 15,36	" 15,30	" 15,20
11 "	" 15,07	" 15,15	" 15,—	" 14,91

Rotterdam, 3 Juli 1928.

DE THEE-CULTUUR IN NEDERLANDSCH-INDIË IN 1927.

Aan het jaarverslag over 1927 van de Vereeniging voor de Thee-Cultuur in Nederlandsch-Indië ontleenen wij het volgende:

Evenals ten vorigen jare moge hier allereerst volgen de uitvoercijfers van thee uit de voornaamste productie-landen der wereld over het afgelopen jaar met, ter vergelijking, de dienovereenkomstige cijfers der beide voorafgaande jaren:

	(herleid van tons van 1000 KG.)		
	1927	1926	1925
Noord-Britsch-Indië 1)	149.802	143.692	134.511
Zuid-Britsch-Indië	21.597	20.141	19.935
Ceylon	103.007	98.016	95.025
Java	57.580	53.960	43.001
Sumatra	8.006	7.933	7.570
Japan	10.650	10.866	12.714
Formosa	10.344	10.366	9.733
China	52.533	50.739	50.358
Totaal	413.519	395.713	372.847

1) Van 1 April tot 31 Maart.

Bij nadere beschouwing dezer getallen blijkt, dat de uitvoer der Nederlandsch- en Britsch-Indische productie-gebieden met inbegrip van Ceylon gedurende de laatste jaren een steeds stijgende lijn vertoont, terwijl de overige landen op een teruggang, dan wel een niet noemenswaardigen vooruitgang kunnen wijzen. In China is echter niettegenstaande den daar nog steeds heerschenden oorlogstoestand, de uitvoer zelfs nog iets toegenomen. Verder moet het opvallen, dat de toeneming van den Java-export gedurende de beide laatste jaren percentsgewijze aanzienlijk grooter is dan die van Sumatra, nl. 6,7 pCt. tegen 0,9 pCt. Dit accres van Java's uitvoer valt vrijwel uitsluitend aan een toeneming der productie toe te schrijven, aangezien het binnenlandsch gebruik in deze niet van invloed kan zijn geweest. Het is wel zeker, dat de bemesting van thee-tuinen, zooals die in de laatste jaren op Java in toenemende mate wordt toegepast, de hoofdoorzaak dezer productie-verhooging is. Immers noch het openen van nieuwe ondernemingen, dat op Java langzamerhand niet meer dan sporadisch voorkomt, noch de vervanging van kina door thee, zou nu reeds tot eenige productieverhoging van betekenis hebben kunnen leiden.

Het behoeft geen nader betoog, dat juist die ondernemingen, die vroeger een gemiddelde productie van omstreeks 500 pond droog per bouw opleverden — en dat was het meerendeel der Java-ondernemingen — in verhouding meer door bemesting gebaat zijn, dan de weinige landen, die toen reeds een aanmerkelijk hogere productie hadden bereikt. Vandaar dan ook, dat de huidige toepassing van bemesting, op Java tot een grotere toeneming der productie heeft geleid dan op Sumatra, waar in het algemeen om verschillende redenen slechts op superieure gronden tot het openen van thee-ondernemingen is overgegaan.

Gaat men den huidige toestand van het artikel op de wereldmarkt na, dan blijkt uit bovenvermelde cijfers, dat de wereld-uitvoer, d.i. de totale op de markt gebrachte hoeveelheid thee, in 1926 ca. 23 miljoen KG. en in 1927 ca. 18 miljoen KG. grooter was dan in het daaraan voorafgaande jaar.

Daar deze toeneming gedurende 1927 aan de prijzen van het artikel geen afbreuk heeft gedaan en het product tot kort voor het einde van het jaar tot oplopende prijzen kon worden verkocht, mag eensdeels toegeschreven worden aan berichten omtrent een kleineren Britsch-Indischen oogst, anderdeels aan de toenemende vraag van Russische zijde, welke behoefte niet alleen door aanzienlijken Engelschen uitvoer naar dat land werd gedekt, maar ook door directen aankoop in de productie-centra, vnl. China.

Het verslag geeft verder een overzicht van den invoer tot verbruik van thee in de voornaamste landen in 1927 en 1926 en gedetailleerde uitvoercijfers van Java en Sumatra over de laatste 3 jaren, die wij hieronder laten volgen:

Java	(in tons van 1000 KG.)		
	1927	1926	1925
Nederland	13.122	14.253	8.913
Groot-Brittannië	27.163	23.803	17.916
Australië	9.393	9.324	10.438
Vereenigde Staten	2.569	3.622	3.014
Canada	263	300	324
Singapore	326	271	252
Continent	336	237	346
Britsch-Indië	1.219	610	260
Britsch Zuid-Afrika	408	246	248
Zuid-Amerika	468	306	229
Andere havens	2.313	988	1.061
Totaal	57.580	53.960	43.001
Sumatra	1927	1926	1925
Nederland	3.605	3.371	2.766
Groot-Brittannië	3.114	2.384	2.487
Vereenigde Staten	294	314	478
Australië	690	1.589	1.395
Java en B. B.	—	—	256
Andere havens	303	275	188
Totaal	8.006	7.933	7.570

THEE.

De Amsterdamsche veiling van 28 Juni gaf een aanbod te zien van 13.498 kisten Javathee en 5119 kisten Sumatrathee.

Het verloop der veiling was zeer onregelmatig, terwijl de prijzen een vermindering te zien gaven van gem. 3 à 4 cts., ten opzichte van die der veiling van 7 Juni.

De prijsdaling is nogal meegevalen; klaarblijkelijk heeft de vastere Londensche stemming der laatste week, met eenigszins hogere prijzen ten opzichte van de voorlaatste week, hierop een gunstigen invloed uitgeoefend.

Van de 18.600 aangeboden kisten bleven per saldo ongeveer 3000 kisten onverkocht.

In de e.v. Amsterdamsche veiling, te houden op 26 Juli a.s., zullen ongeveer 21.000 kisten thee worden aangeboden.

Amsterdam, 2 Juli 1928.

STEENKOLEN.

Aan den Rijn zijn de Duitsche schippers weder aan het werk getogen. Nauwelijks waren dezen weder aan den gang, inclusief de uit sympathie met hunne zaak gestaakt hebbende tippers, of de moeilijkheden, die met het Hollandsche rijnvaartpersoneel sinds lang dreigden, vragen weder de aandacht. De te elfder ure door den Centralen Bond te hulp geroepen Hollandsche bemiddelaar voor arbeidsgeschillen heeft zichzelf tot taak gesteld te trachten, vóór Zaterdag a.s. een bemiddelingsvoorstel te doen, dat de partijen bevreemdt, zoo niet, dan staat te wachten, dat de vaart op den Rijn van Hollandsche lichters en sleepboten tot stilstand zal zijn gekomen. Op de kolenverlading zal deze staking van den allergegrootsten invloed zijn.

De prijzen blijven overigens in Westfalen vast. In tegenstelling hiermede valt een opmerkelijke flauwheid van prijzen met afwezigheid van eenige levendigheid van vraag te constateeren in alle Engelsche productiegebieden, waar tengevolge daarvan de prijzen aan den flauwen kant gebleven zijn.

Deze zijn:

Northumberland Ongezeefde .. f	9,50
Durham Ongezeefde	10,25
Cardiff 2/3 Large, 1/3 Smalls ..	12,—
Schotsche Gezeefde (Pr. Lothains) ..	9,60
Yorkshire Gewassen Doubles ..	11,—
Westfaalsche Vetsföörder	13,75
„ Vetsstukken	15,—
„ Smeenootjes	14,50
„ Gasvlamföörder	13,75
„ Gietcokes	16,75
Hollandsche eierbriketten	15,—

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 10.15.

Markt traag.

3 Juli 1928.

IJZER.

De continentale ruwijzermarkt blijft vast, terwijl de Clevelandmarkt zeer onbevredigend is.

De staalexportmarkt werd de laatste weken merkbaar zwakker. De staking in de haven van Antwerpen deed hierbij haar invloed gelden.

Het O. S. P. M. heeft besloten de noteringen voor P-houdend gieterij-ijzer voor Juli-September ongewijzigd te handhaven. Het Roheisenverband laat de prijzen voor Juli onveranderd.

	Notering in de week van		
	18/14 Juni 1928	25 J. 1 Juli 1928	27 J. 3 Juli 1927
Ruwijzer.			
<i>f. o. t. furnace</i>			
Cleveland Foundry no. 1	Sh. 68½	Sh. 68½	Sh. 72½
„ „ „ 3	66	66	70
„ „ „ 4	65	65	69
Hematite East Coast mixed numbers	69	69	77
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage	440	440	460
Semi-phosphoreuse .. .	475	475	495
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Giessereiroheisen no. 1	86½	86½	88
„ „ „ 3	82	82	86
Hämatit	87½	87½	93½
<i>f. o. b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3 ..	62-62½	62-62½	60-61
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Stafijzer	114-115	113-114	92½-93
Plaatijzer 5 mM.	127-127½	126-126½	120
„ 3 „	131-132	130-131	124-125

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stan-daard	Koper Electro-lytisch	Tin	Lood	Zink
2 Juli 1928 ..	63.5/-	68.15/-	211.17/6	20.10/-	25.7/6
25 Juni 1928 ..	63.2/6	68.15/-	211.2/6	20.12/6	25.12/6
18 „ 1928 ..	63.17/6	69.2/6	216.12/6	20.17/6	25.10/-
11 „ 1928 ..	64.7/6	69.2/6	222.2/6	21.7/6	25.17/6
4 Juli 1927 ..	53.10/-	59.15/-	295.5/-	23.2/6	27.15/-
20 Juli 1914 ..	61.-/6		145.15/-	19.-/6	21.10/-

VRACHTENMARKT.

De graanvrachtenmarkt van Noord-Amerika is sinds het vorige rapport aanzienlijk veranderd. Voor Juli/tonnage bestaat weinig interesse, hetgeen hoofdzakelijk daaraan te wijten is, dat de vrachten over de meren naar Montreal gestegen zijn. De ladingen worden thans vervoerd van Buffalo naar New York, vanwaar de lijnboten het graan naar Antwerpen of Rotterdam vervoeren tegen de lage vracht van 7 cents per 100 lbs. Bovendien is het nog zeer onzeker wanneer de nieuwe oogst gereed zal zijn, hetwelk de hoofdoorzaak is voor de kalme stemming voor Aug. en Sept. Daarentegen is de markt voor October/November verschepping aanzienlijk beter geworden. Van Montreal naar Antwerpen of Rotterdam is per Juli 11 cents betaald, optie Bremen of Hamburg 12 cents, welke vracht ook is betaald per Juli/Augustus. Ofschoon een tamelijk flinke vraag bestond naar tonnage per Oct./Nov. is tot nu toe slechts één boot bevracht, nl. een boot van 40.000 qrts, tegen 13½ cents naar Antwerpen/Rotterdam, 14½ cents Bremen/Hamburg. Van de Northern Range werden 3 booten van 35.000 qrts. gedaan naar Antwerpen/Rotterdam tegen 12 cents, Hamburg/Bremen 13 cents per October, November en December.

Ofschoon van West-Indië nog steeds suikerladingen worden genoteerd, zijn deze week slechts 2 bevrachtingen tot stand gekomen, nl. een gedeeltelijke lading van 2000 tons van Cuba naar U.K./Continent tegen 16/- per prompt en een boot van 3200 tons van San Domingo naar dezelfde range tegen 18/6 per midden Juli.

De North-Pacific bleef onveranderd. Er zijn weinig orders aan de markt en zoodra er een genoteerd wordt is gemakkelijk tonnage te krijgen. De eenige bevrachting is een 7100 tonner van Portland of Puget naar U.K./Continent per 20 Aug./20 Sept. tegen 28/-.

De markt van La Plata was beter gestemd en in het begin der week kwam meer vraag naar tonnage, speciaal per Juli. De vrachten verbeterden snel en per Juli is tot 23/- betaald van boven La Plata havens naar U.K./Continent. Naar groote booten was niet zooveel vraag en reeders hebben 1/6 tot 2/- minder moeten accepteren voor booten van 7/8000 tons, terwijl een 9000 tonner van Bahia Blanca per 5/20 Juli slechts 17/6 heeft kunnen bedingen naar Antwerpen/Rotterdam.

Van Chili was geruimen tijd geen vraag naar booten voor volle ladingen, doch tegen het einde der afgelopen week werd een 5000 tonner gedaan naar Noord-Spanje tegen 23/- één, 24/- twee havens per begin Juli. Een groote boot kan nu geplaatst worden naar Alexandrië tegen 24/-, eveneens per Juli. Voor ruimte per lijnboten bleef de markt vrij levendig. Met uitzondering van 500 tons prompte ruimte, waarvoor 17/- is geaccepteerd naar Duinkerken/Hamburg range, zijn de vrachten vaster geworden en voor Augustus/September is tot 19/6 betaald en hetzelfde cijfer voor September/October. Voor deze posities is nog vraag, terwijl in „strings“ 2000 tons maandelijks is gedaan September/Maart tegen 25/- naar Havre/Rotterdam range.

De oostelijke afdelingen bleven flauw gestemd en de vrachten worden ternauwernood gehandhaafd. Van Java werd nog een boot bevracht voor Juli-belading naar Marseille tegen 27/-, waarmede bevrachters voor het oogenblik hun behoefte aan tonnage gedekt hebben. Van Zuid-Afrika zijn bevrachters erin geslaagd een 6500 tonner te bevrachten tegen de lage vracht van 20/6 naar U.K./Continent per Juli/Augustus.

De Middellandsche Zee was levendig en er werd veel erts bevracht, hoofdzakelijk naar Rotterdam. Er werd o.m. betaald: Melilla/Rotterdam 4/9, Almeria Pier/Middlesbro 7/-, IJmuiden 5/9, Rotterdam 5/3, Hornillo/Rotterdam 5/3. Fosfaat was kalm.

De markt van de Golf van Biscaye was tamelijk levendig en verscheidene booten werden bevracht van Bilbao naar Rotterdam tegen de hoogere vracht van 5/9. Newport betaalde 6/6.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland bleven de afgelopen week nagenoeg onveranderd.

COMPANIA HISPANO-AMERICANA DE ELECTRICIDAD, S.A. (CHADE)

te MADRID.

Maatschappelijk Kapitaal Pesetas 260.000.000

verdeeld in:

120.000	Aandeelen Serie A.	à	Ptas. 500	nominaal
120.000	"	"	B. "	" 500 "
80.000	"	"	C. "	" 500 "
400.000	"	"	D. "	" 100 "
600.000	"	"	E. "	" 100 "

UITGIFTE van 200.000 Aandeelen Serie E elk groot Ptas. 100 nominaal, No. 400.001—600.000.

Van deze 200.000 aandeelen zijn 25.000 aandeelen door een Amerikaansch Syndicaat onder leiding van de GUARANTY COMPANY OF NEW YORK en de INTERNATIONAL ACCEPTANCE BANK INC., New York, overgenomen en 125.000 aandeelen reeds elders in het buitenland geplaatst.

Ondergeteekenden berichten, dat zij op

VRIJDAG 6 JULI 1928,

van 9 uur 's voormiddags tot 4 uur 's namiddags

de inschrijving openstellen op **50.000 Aandeelen Serie E** in bovengenoemde Maatschappij tot den koers van **546 pCt.** Amsterdamsche Usance, d. w. z. **f 273,—** per aandeel.

te AMSTERDAM: ten kantore van de Heeren MENDELSSOHN & Co. AMSTERDAM,
,, NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ,
,, BANQUE DE PARIS ET DES PAYS-BAS,
,, DEUTSCHE BANK FILIAAL AMSTERDAM,
,, EFFECTEN-MAATSCHAPPIJ „AMSTERDAM”,
,, HANDEL-MAATSCHAPPIJ H. ALBERT DE BARY & Co.,
,, Heeren PIERSON & Co.,
,, PROEHL & GUTMANN,
,, ROTTERDAMSCHER BANKVEREENIGING;

te ROTTERDAM: ten kantore van de Heeren R. MEES & ZOONEN,
,, NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ,
,, ROTTERDAMSCHER BANKVEREENIGING;

te 'S-GRAVENHAGE: ten kantore van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ,
,, Heeren R. MEES & ZOONEN BIJKANTOOR 'S-GRAVENHAGE,
,, ROTTERDAMSCHER BANKVEREENIGING,
,, Heeren DE BAS & Co.

Prospectussen en inschrijvingsbiljetten zijn bij de kantoren van inschrijving verkrijgbaar.

Mendelssohn & Co. Amsterdam. Nederlandsche Handel-Maatschappij.

Banque de Paris et des Pays-Bas.

Deutsche Bank Filiaal Amsterdam.

Effecten-Maatschappij „Amsterdam”.

Handel-Maatschappij H. Albert de Bary & Co.

R. Mees & Zoonen.

Pierson & Co.

Proehl & Gutmann.

Rotterdamsche Bankvereniging.

AMSTERDAM, 2 Juli 1928.
ROTTERDAM,

Nederlandsche Handel-Maatschappij

Amsterdam

Gestort Kapitaal f 80.000.000,— Statutaire Reserve f 40.000.000,—

AGENTSCHAPPEN TE ROTTERDAM EN 'S-GRAVENHAGE

Rente voor Deposito's:

Direct opvorderbaar	2 % per jaar	6 maanden opzegging	4 % per jaar
1 maand opzegging	3 % „ „	12 „ „	4½ % „ „
3 maanden opzegging	3½ % „ „	Voor andere en VASTE termijnen, zoomede voor groote bedragen rentevergoeding nader overeen te komen.	

SAFE-DEPOSIT

1

'n eigen stempel

Goed uitgevoerd
drukwerk, smaak-
vol gezet uit onze
moderne letter-
soorten, verhoogt
het cachet van uw
firma.

Wij hebben een
speciale afdeling
voor Artistiek

Drukwerk

NIJGH & v. DITMAR'S DRUKKERIJ
WIJNHAVEN Nos. 111-113 · ROTTERDAM

Telefoon 7841 (vier lijnen)

WERKSPoor AMSTERDAM

ROLLEND SPOORWEGMATERIEEL

SCHEEPSSTOOMWERKTUIGEN

SCHEEPSDIESELMOTOREN

IJS- EN KOELMACHINES

SUIKERMACHINERIEËN

IJZERCONSTRUCTIES

SCHEEPSTURBINES

POLDERGEMALEN

LOCOMOTIEVEN

STOOMKETELS

VERSCHEENEN:

Voorlezingen over Organisatie van den Handel

door J. GROOTEN

Prijs f 2,90

Alom verkrijgb. bij den Boekhandel en bij
NIJGH & VAN DITMAR'S UITG.-MIJ
ROTTERDAM

Practisch Effectenboek

Tervereenv. van Administr. en f 1.50
ten gebruike v. d. vermogensbel.

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij Nijgh & van Ditmar's Uitg.-Mij, Rotterdam

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM 'S-GRAVENHAGE ROTTERDAM
BATAVIA

AMOY, AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PEKALON-
GAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
SWATOW, TEGAL, TJILATJAP, TOKIO, WELTEVREDEN, YOKOHAMA.